

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY A SPRÁVY

Financování rehabilitačně - rekondičních pobytů pro tělesně postižené občany
Financing of Rehabilitative and Curative Stays for Disabled Persons

Student:

Lucie Burová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 1. května 2010

.....
Lucie Burová

OBSAH

1 ÚVOD	- 5 -
2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	- 8 -
2.1 Historie neziskového sektoru.....	- 8 -
2.2 Základní vymezení pojmů v oblasti neziskových organizací.....	- 9 -
2.3 Tělesná kultura a její subsystémy	- 13 -
2.4 Financování tělesné kultury.....	- 16 -
3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	- 19 -
3.1 Charakteristika neziskové organizace	- 19 -
3.2 Celkové hospodaření neziskové organizace	- 23 -
3.3 Analýza příjmů a výdajů rehabilitačních pobytů.....	- 26 -
3.4 Specifikace neziskové organizace	- 30 -
3.5 Rozbor příjmů a výdajů ozdravných pobytů	- 32 -
4 PODPORA SPORTOVNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	
V OBCI.....	- 37 -
4.1 Počátky města	- 37 -
4.2 Současné město Ostrava.....	- 39 -
4.3 Organizační struktura a organizace města.....	- 40 -
4.4 Financování sportovních neziskových organizací.....	- 43 -
5 ZÁVĚR	- 46 -
Seznam použité literatury	
Seznam zkratk	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1 ÚVOD

Neziskové organizace, přesněji řečeno nestátní neziskové organizace tvoří významnou složku v demokracii. Jedná se o neziskové organizace, které jsou označovány jako institucionalizované právnické osoby, jenž vznikly podle platných zákonů. Organizace vznikají dobrovolně, ne z iniciativy státu a také na státu nejsou závislé. Charakteristickým rysem je vysoký počet dobrovolníků, u nichž není cílem vytvářet zisk, ale uspokojit specifické potřeby lidí. Pokud ale zisk vytvoří svou činností musí je dát na aktivity, pro které organizace byla zřízena. Neziskové organizace také působí v mnoha oblastech jako například školství, kultura, sociální oblast a tělesná kultura, která je pro tuto bakalářskou práci významná.

Tělesná kultura tedy představuje souhrn činností, hodnot a norem v oblasti péče o všestranný rozvoj osobnosti, především při upevňování zdraví, tělesného a pohybového zdokonalování, kdy základním prostředkem jsou různá cvičení. Tělesná kultura tvoří tři základní subsystémy a to tělesnou výchovou, sport a tělocvičnou rekreaci. Pro rozvoj tělesné kultury je potřeba zajistit financování a také vzájemnou koordinaci orgánů státní správy, samosprávy spolu s neziskovými organizacemi a soukromého sektoru.

Bakalářská práce je věnována tématu „Financování rehabilitačně – rekondičních pobytů pro tělesně postižené občany“, kde bude zaměřeno na neziskovou organizaci Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel, která bude porovnána s Ostravskou organizací vozíčkářů.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel využívá poskytnuté finance na rehabilitačně - rekondiční pobyty pro tělesně postižené občany a také zjistit činnosti prováděné v těchto pobytech.

Při zjišťování využití poskytnutých financí na pobyty bude použita u Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel metoda analýzy, tzn. že celek se rozloží na elementární části a následně bude aplikována metoda komparace, kdy tato analýza bude srovnána s další analýzou a to s analýzou Ostravské organizace vozíčkářů, která také uskutečňuje tyto pobyty. Co se týče činností prováděných na těchto pobytech, ty budou zhodnoceny pomocí metody komparace, v podstatě budou srovnány všechny pobyty dvou neziskových organizací v jednotlivých letech.

Bakalářská práce se včetně úvodu a závěru člení do pěti kapitol, je doplněna přílohami jako například fotkami z rehabilitačních pobytů jednotlivých organizací.

První kapitola bude zaměřena na historii neziskového sektoru, jehož počátky spadají do ranného středověku. Další podkapitola bude obsahovat základní vymezení pojmů, v níž bude uvedeno co to vlastně neziskový sektor je, popsán pojem nezisková organizace a uvedeno členění neziskových organizací podle šesti kritérií a to kritérium globálního charakteru, kritérium zakladatele, právní formy, financování, předmětu činnosti a kritérium zdroje příjmů a způsobu kontroly. Neziskové organizace, jak už bylo uvedeno, se člení dle předmětu činnosti a jelikož organizace, která je v této bakalářské práci obsažena se řadí do oblasti sportu, bude definován tento pojem a také přiblížen vývoj sportu, jenž byl zaznamenán už ve starověku, který současně s tělesnou výchovou a tělocvičnou rekreací tvoří tělesnou kulturu. Následující podkapitola bude obsahovat charakteristiku týkající se financování tělesné kultury, v níž nejdříve budou vyjmenovány zdroje, ze kterých jsou neziskové organizace financovány a následně některé tyto zdroje popsány.

Kapitola analýza hospodaření neziskové organizace bude obsahovat charakteristiku vybrané neziskové organizace Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel, kde budou uvedeny základní údaje o sdružení, poté budou rozepsáni členové sdružení, kteří se člení do několika kategorií podle postižení, dále budou vytýčeny činnosti, které se v organizaci provádějí, podrobněji bude rozepsána činnost, prováděná na rehabilitačně – rekondičních pobytech, bude zmíněna i organizační struktura a také ekonomické zdroje tohoto sdružení. V podkapitole s názvem celkové hospodaření neziskové organizace budou rozepsány celkové příjmy a celkové výdaje za posledních pět let, u tohoto sdružení bude také provedena analýza příjmů a výdajů zaměřena jen na rehabilitačně – rekondiční pobyty. Následující podkapitola bude věnována další neziskové organizaci Ostravské organizaci vozíčkářů a bude sloužit jako organizace ke srovnání první organizace. Zaměřeno bude zejména na stručnou charakteristiku a samozřejmě podrobněji bude rozepsána činnost prováděná na ozdravných pobytech zřízených touto organizací. Specifikace obou pobytů, dvou různých organizací pomohou zjistit vytýčený cíl bakalářské práce. Aby mohlo být ohodnoceno, jak sdružení nakládá s příjmy a výdaji na pobyty a také abych byl splněn další cíl bakalářské práce, bude provedena analýza příjmů a výdajů i u ozdravných pobytů Ostravské organizace vozíčkářů opět za posledních pět let.

Podpora sportovních neziskových organizací v obci, bude obsažena ve třetí kapitole. Jako město, pro zjištění výše poskytovaných dotací pro neziskové organizace v oblasti sportu bude popsáno statutární město Ostrava a to proto, protože organizace o kterých bylo zmiňováno v předešlé kapitole mají sídlo právě v Ostravě. Nejdříve bude rozepsána historie města a popsáno co se v současném městě nachází. Dále bude obsažena

v této kapitole organizační struktura tvořená zastupitelstvem města, radou, primátorem, Magistrátem a Městskou policií Ostravy a organizacemi města, které se člení na městské organizace a na ostatní úřady a instituce. Poté bude následovat přehled finančních podpor města poskytovaných neziskovým organizacím v oblasti sportu a tělovýchovy za období pěti let. Jelikož SZPOaJP a OOV nejsou v oblasti poskytování finančních podpor řazeny do oblasti sportu, ale do oblasti školství, bude proveden rozbor finančních podpor na rehabilitační pobyty za jednotlivá léta, které poskytlo jak Statutární město Ostrava, její obvody, tak i ostatní města a obce.

2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Kapitola bude zaměřena nejdříve na postupný vývoj neziskového sektoru, dále budou vymezeny základní pojmy spojené s neziskovými organizacemi, jejich členění dle kritérií a také bude rozepsána tělesná kultura a její základní tři subsystémy, kde u sportu bude popsán i jeho vývoj. Zahrnuto v této kapitole bude i financování tělesné kultury, které je rozděleno na veřejné a soukromé financování.

2.1 Historie neziskového sektoru

Počátky neziskového sektoru spadají do ranného středověku, což je 9. a 10. století. Činnosti, jež lze pokládat za předchůdce pozdějších aktivit neziskového sektoru, se v této době týkaly zejména *dobročinnosti*, která se soustřeďovala kolem církve, jednalo se o charitativní činnost, zabezpečení duchovních, především náboženských potřeb. V první řadě se jednalo o různá založení chrámů, nadací atd. Následující činností bylo *spolčování za účelem vzájemné podpory*, v níž šlo hlavně o korporace (rytířské řády, řemeslnické cechy). Dalším typem sdružování, byly různé spolky tovaryšů

V době Rakousko – Uherska, byla posílena role toho státu, stát se zabýval regulací aktivit dobročinných nadací, v soukromém sektoru se začalo orientovat na podporu vědy, kultury a vzdělanosti, byly podporovány spolky (Malice Česká). Prvním významným krokem bylo Přijetí říšského zákona č. 134/1867 Sb., o právech spolčovacích.

Období první republiky, nazýváno jako **zlatý věk spolkového života**, bylo významné tím, že v této době existovalo velké množství spolků jako například Český červený kříž, ochotnická divadla, skauti a mnoho dalších.

Za období okupace, bylo omezení zákona o právu spolčovacím, většina spolků byla dle zákona rozpuštěna, hrozily za to finanční pokuty i vězení a v oblasti vzdělávání byly uzavřeny všechny vysoké školy. Organizace, které vytvářely veřejně prospěšné činnosti byly nahrazeny státními příspěvkovými nebo rozpočtovými organizacemi. Důležitou roli zde hraje komunistická strana, protože předsedou každé organizace musel být člen komunistické strany nebo například ze Sociálně – demokratické strany. Zrušilo se také omezení spolkového zákona, ale nedošlo k obnovení spolků. To vše se odehrálo v **období poválečného stavu**.

V poúnorovém stavu (1948) komunistická strana nastavovala jednotný program. Došlo k zrušení soukromého sektoru a za dobrovolné organizace se považovaly například Československý červený kříž, svaz žen a veškerá péče o dobrovolnické organizace přešla na Národní výbory.

Situace po roce 1989, kde vznikaly občanské organizace, které neměly žádnou vazbu na tehdejší politickou scénu. Nastaly také problémy neziskového sektoru a ty byly: existence tržního prostředí, neexistence zákonů, odborníků, nejasnost systému státního financování a nedostatečná morální podpora ze strany vlád.

Od roku 1990 – 1992 byly první právní úpravy, byla založena Nadace investičního fondu, ale podpora vlády byla stále nedostatečná. **Rok 1993 – 1996** ukazoval na to, jak stát rezervovaně formoval svůj vztah k neziskovému sektoru. **V roce 1997 – 2001** se vztah státu k neziskovému sektoru zintenzivnil, byly rozděleny první finanční prostředky z Nadačního investičního fondu a vznikl nový zákon o nadacích. **Rok 2002 – 2004** zaznamenal reformu veřejné správy a vstup ČR do Evropské unie.¹

2.2 Základní vymezení pojmů v oblasti neziskových organizací

Neziskový sektor se skládá z organizací, které jsou charakterizovány několika společnými rysy. Prvním rysem je to, že **jde o organizace**, které jsou do určité míry institucionalizovány, **mají soukromou povahu**, tj. jsou institucionálně oddělené od státní správy, **nerozdělují zisk**, to znamená, že své zisky nerozdělují mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou v určitém období dosáhnout zisku, ale ten musí být opětovně požit na cíle dané posláním organizace, jde o soukromé organizace, které neslouží primárně k dosahování zisku. Dalším rysem je **samosprávnost**, tj. jsou schopné řídit svou vlastní činnost. Neziskové organizace mají své vlastní interní pravidla řízení a nejsou ovládány zvenčí. A posledním společným rysem je **dobrovolnost**, která zahrnuje určitý významný prvek dobrovolné činnosti, ať již formou účasti na konkrétních aktivitách nebo ve vedení organizace. V podstatě většina příjmů musí pocházet z dobrovolných příspěvků a pracovníci, jež působí v organizacích jsou dobrovolníci.²

K součástí pojmu neziskový sektor patří neziskové organizace. **Neziskové organizace** jsou subjekty neboli právnické osoby, jejich hlavním cílem je dosažení přímého užitku prostřednictvím předem vymezené produkce, služby nebo distribuce statků, přičemž hlavním motivem jejich činnosti není tvorba zisku k přerozdělování mezi jejich vlastníky, správce nebo zakladatele. Neziskové organizace mohou tvořit zisk, ale musí jej zase vložit k rozvoji a plnění jejich cílů. Tyto organizace jsou samosprávné a jsou nadány vysokou mírou dobrovolnosti.

¹ Frič, P.; Goulli, R. (2001)

² Frič, P.; Goulli, R. (2001)

Členíme je také dle různých kritérií a ta jsou:

- 1) **Kritérium globálního charakteru** organizace rozděluje na *veřejně prospěšné*, ta která uspokojují potřeby veřejnosti a *vzájemně prospěšné*, které uspokojují vlastní zájmy.
- 2) **Kritérium zakladatele** člení organizace založené *veřejnou správou* (státní správa a samospráva), dále založené *FO nebo PO* a nebo organizace, které vznikly jako *veřejnoprávní instituce*, jejichž výkon účelu této veřejné služby je dán přímo ze zákona.
- 3) **Kritérium právní formy** dělí organizace na:

Nadace a nadační fondy jsou účelová sdružení majetku, vzniklá a zřízená za účelem dosahování obecně prospěšných cílů, kde obecně prospěšným cílem je hlavně rozvoj duchovních hodnot, tradic, kulturních památek, ochrana přírodního prostředí a vzdělávání. Jsou zřízeny FO nebo PO, založeny na základě sepsání nadační listiny, vznikají dnem zápisu do nadačního rejstříku, který vede krajský rejstříkový soud a platí pro ně zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Orgány jsou správní rada, která musí být minimálně 3 – členná, spravuje majetek a je statutárním orgánem (schvalování rozpočtu, volí členy dozorčí rady, rozhoduje o zvýšení nebo snížení nadačního jmění) a dozorčí rada je kontrolním orgánem zřízeným vždy, když nadační jmění přesáhne 5 mil. Kč. Hospodaření s prostředky poskytnuté nadaci jsou účelově vázány a podléhají kontrole správnosti, mají povinnost si stanovit výši nákladů související se správou, nesmí podnikat vlastním jménem a výroční zpráva musí obsahovat přehled zejména o majetku a závazcích organizace, darech. Zrušení nadací a nadačních fondů nastává při dosažení účelu, sloučením s jinou nadací, rozhodnutím soudu, prohlášením o konkurzu a co se týče zániku ten nastává výmazem z rejstříku.

Obecně prospěšné společnosti jsou PO založeny za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, za předem daných a pro všechny uživatele stejných podmínek a řídí se zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů. Může je založit FO, PO nebo stát na základě sepsání zakladatelské smlouvy, která musí být podepsána všemi zakladateli a notářsky ověřena. Orgány tvoří správní rada (sestavuje účetní závěrku, výroční zprávu), která musí být nejméně 3 – členná, dále dozorčí radu, jež je povinná pokud byl vložen majetek státu do společnosti, OPS provozuje doplňkovou činnosti nebo příjmy za uplynulý rok přesáhly 3 mil. Kč a jako posledním orgán je ředitel. V oblasti

hospodaření kromě hlavní činnosti může provozovat i doplňkovou činnost, výsledek hospodaření převádí do rezervního fondu, musí odděleně vést náklady na hlavní a vedlejší činnost. Zrušení se pak provádí s likvidací (rozhodnutím soudu, správní rady, dosažením účelu nebo uplynutím doby, pro kterou byla OPS založena) nebo bez likvidace (sloučení s jinou organizací a zánik je dnem výmazu z rejstříku. Likvidační zůstatek je nabízen obci ve které obecně prospěšná společnost sídlí, pokud ale obec nejví zájem přechází společnost na stát.

Občanská sdružení jsou samostatnou právnickou osobou, jejímž účelem může být buď sdílení společných zájmů jako jsou například sportovní kluby, sdružení postižených osob apod., někdy jsou také nazývány jako vzájemně prospěšná sdružení nebo nějaká obecně prospěšná činnost, jde třeba o poskytování sociálních služeb, vzdělávací aktivity atd. Jsou podřízeny zákonu č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů. Členy mohou být jak právnické tak fyzické osoby, kde návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor, ve kterém alespoň jedna osoba musí být starší 18 let. Registrují se u Ministerstva vnitra ČR a následně po přidělení identifikačního čísla jsou registrovány u Českého statistického úřadu.

Politické strany a politické hnutí podléhá registraci u Ministerstva vnitra a řídí se zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích. Návrh na registraci musí podat nejméně 1000 občanů a musí splňovat stanovy, které obsahují název, politické cíle, práva a povinnosti členů, orgány a zásady hospodaření. Příjmy politických stran a hnutí tvoří příspěvek ze státního rozpočtu, členské příspěvky dary, příjmy z pronájmu, půjčky a výdaje jsou zejména provozní, platy zaměstnancům, propagace, volební kampaň. PSPH se zruší buď dobrovolným rozhodnutím, rozhodnutím soudu nebo předložením výroční zprávy a zaniká dnem výmazu ze seznamu politických stran a hnutí.

Církev a náboženské společnosti jsou PO a rozumí se jim jako dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, vnitřními předpisy, orgány, založené za účelem vyznání určité náboženské víry a podléhá zákonu č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. Vzniká dnem registrace u Ministerstva kultury ČR a návrh na registraci podává 3 – členný přípravný výbor, tento návrh obsahuje základní charakteristiku, zápis o založení, 300 podpisů zletilých osob, základní dokument. Tento typ NO má zvláštní práva do kterých zahrnujeme právo vyučovat náboženství, být financován dle zvláštního právního

předpisu, konat církevní obřady, povinnost mlčenlivosti atd. Největší příjmy tvoří státní příspěvky, příspěvky PO, FO, dary, dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, sbírky, vlastní hospodářská činnost. Zrušení církve může být částečné, kdy se jedná o omezení zvláštních práv a absolutní, zde jde o celé zrušení církve např. na základě vlastní žádosti, pokud nemá více než dva roky ustanoveny orgány, pokud svou činnost provozuje v rozporu s právním řádem a zánik církví a náboženských společností nastane dnem výmazu z rejstříku.

Příspěvkové organizace státu jsou zřízeny jedním ústředním orgánem státní správy. Zřizovatel vydá o vzniku zřizovací listinu a zveřejní jí v ústředním rejstříku ČR na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR. Příspěvková organizace vytváří jinou činnost, která je vytvořena k tomu, aby doplňovala hlavní činnost. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz a finanční návratnou výpomoc. Organizace nemůže poskytovat ani přijímat půjčky, úvěry a směnky. Musí vytvářet fondy jako rezervní fond, kdy zdrojem jsou dary, fond kulturních a sociálních služeb, zdroj tvoří mzdové prostředky, fond odměn, kde zdrojem je zlepšený hospodářský výsledek a fond reprodukce majetky, který tvoří jako zdroj odpisy. **Příspěvkové organizace územních samosprávných celků** zřizuje kraj nebo obec, jsou PO, řídí se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a při vzniku zřizovatel vydává zřizovací listinu. Zdrojem financování jsou příjmy z vlastní činnosti, dary, příspěvek zřizovatele na provoz. Vytváří fondy a to rezervní fond pro dosažení lepšího výsledku hospodaření, investiční fond se vytváří pro investiční potřeby, fond kulturních a sociálních potřeb zdroj tvoří mzdové prostředky organizace a fond odměn pro odměny pracovníků ze zlepšeného výsledku hospodaření.

Organizační složky státu poskytují statky a služby na netržní bázi, které je poskytováno bezplatně nebo za malý poplatek. Nejsou PO, ale jsou účetní jednotkou, jejich zřizovatelem je stát na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích. Vzniknou buď zákonem nebo jsou zřízeny přímo orgánem státní správy a nebo na základě zřízení státního orgánu. Hlavním cílem organizační složky je zabezpečení základních funkcí na daném území. O řízení rozhoduje zřizovatel na základě zřizovatelské listiny a hlavní činnost je definována zřizovatelem. Jsou financovány ze státního rozpočtu a sestavení rozpočtu probíhá v souladu schvalování státního rozpočtu ČR. Hospodaří se dvěma fondy a to rezervním fondem, kde zdrojem jsou úspory, dary, příspěvky ze zahraničí a fond

kulturních a sociálních potřeb, který je určen pro potřeby zaměstnanců. **Organizační složky územně samosprávných celků** zabezpečují veřejně prospěšné služby. Tyto složky zřizuje kraj nebo obec na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a vznikají na základě rozhodnutí zastupitelstva. Tyto organizační složky nevyžadují velký počet zaměstnanců, nepotřebují složité vybavení, nejsou vnitřně odvětvově členěny a nevstupují do složitých ekonomických vztahů. Hospodaří jménem svého zřizovatele a nejsou účetní jednotkou, nemají fondy, jen peněžní deník.

- 4) **Kritérium financování** rozčleňuje NO podle toho zda byly financovány *zcela nebo zčásti z veřejných rozpočtů*, dále *z různých zdrojů* nebo převážně *z výsledků realizace svého poslání*.
- 5) **Kritérium předmětu činnosti** člení organizace podle toho zda jde o *kulturu, sport, vzdělávání a výzkum, zdravotnictví, sociální služby, přírodní a životní prostředí, komunitní rozvoj a bydlení, dobročinnost, mezinárodní nadační aktivity, odbory a profesní spolky*.
- 6) **Kritérium zdroje příjmů a způsob kontroly** zařazuje NO podle financování, které je buď *dárcovské nebo komerční* nebo dle kontroly, které může být *vzájemné nebo podnikatelské*.³

2.3 Tělesná kultura a její subsystémy

Neziskové organizace se člení dle kritéria předmětu činnosti a jelikož je tato práce zaměřena na neziskové organizace v oblasti sportu, bude definována tělesná kultura a to zejména sport. **Tělesná kultura** představuje souhrn činností, hodnot a norem v oblasti péče o všestranný rozvoj osobnosti, především při upevňování zdraví a tělesného a pohybového zdokonalování. Základním prostředkem tělesné kultury jsou různá cvičení. Tělesná kultura tvoří tři základní subsystémy tělesnou výchovou, sport a tělocvičnou rekreaci.

Tělesná výchova představuje snahu po zdokonalování člověka především po tělesné stránce, může ovlivnit i stránku duševní a povahovou. V jiném slova smyslu se jedná o jednu ze složek výchovy, která poskytuje základní pohybové vzdělání a zvyšuje tělesnou zdatnost, je hlavní náplní školní tělesné výchovy, která je povinná na všech stupních škol, ale může se také promítat v tělesné výchově zdravotní, léčebné a armádní. Tělesná výchova je zajišťována zejména neziskovými subjekty, jako například privátní školy, občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti.

³ Rektořík, J. a kol (2001)

Následujícím subsystémem je **sport**, jež znamená předvádění vrcholných výkonů pomocí tělesných cvičení, dochází tak k vrcholnému dotvoření specifických motorických předpokladů k maximálnímu výkonu absolutní nebo relativní hodnoty v tréninkovém procesu a ve veřejné závodní činnosti. Tato pohybová neboli fyzická aktivita je provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí, jejíž výsledky jsou navíc měřitelné nebo porovnatelné s jinými provozovateli téhož sportovního odvětví. Sport je zabezpečen jak ziskovými subjekty, což jsou živnostníci a obchodní společnosti, tak i neziskovými subjekty, které mají u nás v České republice dominantní postavení a většinou se jedná o občanská sdružení.⁴

Prvním ze zdrojů, ze kterých se **sport** vyvinul byla potřeba výcviku armád a druhým byly rituální aktivity (obětní rituál). Znamky o provozování aktivit ve **starověku** byly zaznamenány v Číně, kde byla provozovány obdoba dnešní gymnastiky dále v Peru, kde jsou doloženy bojové hry s přesnými pravidly. Nejznámější je starověké Řecko, kde se pravidelně pořádaly veškeré sportovní hry v osadě Olympie. Ve **středověku**, zejména v Itálii byla poprvé publikována v roce 1580 pravidla připomínající dnešní ragby, fotbal nebo australský fotbal. Podobné příklady byly zaznamenány ve Francii, kde se odehrávaly pálkovací hry podobné dnešnímu tenisu. Počátky **moderního sportu**, jsou spojovány s technickou revolucí. Do druhé poloviny 19. století (Anglie) spadá založení většiny dnes nejoblíbenějších sportů. V Anglii takto vzniká Fotbalová asociace (1863), mistrovství ve Wimbledonu (1877) a první verze psaných pravidel pro dnešní házenou (1897). Podobný příklad byl v Kanadě a USA, kde byl počátek basketbalu (1891). Naprosto zásadní pro další rozvoj sportu bylo založení novodobých olympijských her, sport se tím stává způsobem kulturní zábavy a politickým fenoménem. V **současné době** je sport provozován na několika různých úrovních a to na *vrcholové úrovni profesionálně nebo poloprofesionálně*, kde sportovec v takovém případě obvykle denně trénuje, často i několik hodin a účastní se soutěží na mezinárodní úrovni, dále na *výkonnostní úrovni poloprofesionálně nebo amatérsky*, jedná se o pravidelný trénink, registrují se v některém sportovním svazu a účastní se soutěží a poslední úroveň je *rekreační úroveň*, zde jde o příležitostné sportování v rozsahu maximálně několik hodin týdně, bez oficiální registrace. Mezi nejvýznamnější sportovní soutěže patří Letní olympijské hry a Zimní olympijské hry. Nemělo by být zapomenuto na postižené občany, pro které jsou pořádány Paralympijské hry. **Paralympijské hry** jsou vícesportovní událost pro sportovce s tělesným, mentálním a senzorickým zdravotním postižením. Zahrnuje sportovce se zdravotním postižením pohybu, amputacemi, oslepnutím a s mozkovou obrnou.

⁴ Hobza, V. ; Rektořík, J. a kol. (2006)

Mohou se účastnit letních sportů jako například střelba, plavání, cyklistika a pro vozíčkáře tenis, basketbal. Ohledně zimních sportů jedná se konkrétně o hokej, alpské lyžování.⁵

Sport je rozdělen do několika kategorií:

- 1) **Kolektivní sporty**, které se dále člení na letní (fotbal, ragby), vodní (vodní pólo) a zimní (lední hokej)
- 2) **Lehké sporty** do kterých patří jóga, gymnastika, lehká atletika a sporty zahrnující více disciplín (triathlon)
- 3) **Míčové hry**, zde řadíme například tenis, golf, kriket, squash
- 4) **Orientační sport** zahrnuje orientační běh a rádiový orientační běh
- 5) **Vodní sport** (plavání, jachting, surfing, vodní lyžování)
- 6) **Zimní sporty** dále dělíme na sněhu (snowboarding, lyžování) a na ledu (boby, krasobruslení, saně)
- 7) **Bojová umění a úpolové sporty** (šerm, kick-box, karate, judo, box, taekwondo, aikido)
- 8) **Silové sporty** jsou klasické (vzpírání, páka) a formování postavy (kulturistika)
- 9) **Motorismus** (Formule 1, Rallye)
- 10) **Ostatní sporty** zaměřené hlavně na přesnost (střelba, tanec, dostihový sport)⁶

Do poslední části tělesné kultury řadíme **tělocvičnou rekreaci** neboli také **pohybová rekreace**, která přispívá k obnovení dobrého stavu organismu a zdraví pomocí využitím tělesných cvičení jako prostředků rozvoje, osvojení a vytváření specifických motorických předpokladů k obnovení tělesné, psychické i sociální rovnováhy. Tuto rekreaci člověk vykonává ve svém volném čase, po práci, může mít různou náplň a je nezbytnou složkou správné životosprávy každého člověka. Tuto rekreaci obstarávají většinou ziskové subjekty jako obchodní společnosti, ale také i neziskové nestátní organizace například občanské sdružení, obecně prospěšné společnosti.⁷

S tělesnou kulturou jsou spojeny i další pojmy jako **sportovní odvětví**, která vznikala úplně samostatně a také proto mají vždy určité vytýčené zaměření v níž potom soutěží, některé odvětví mají jen jednu sportovní činnost, většina ale obsahuje mnoho odlišných činností. Dalším je **sportovní svaz** sdružující oddíly tělovýchovných jednot pouze jednoho druhu sportu a prostředí které ke umělé vytvořeno pro sportování a tělesnou přípravu se nazývá tělovýchovné zařízení, jedná se zde zejména o tělocvičny, plavecké bazény, hřiště

⁵ <http://cs.wikipedia.org> (2009)

⁶ <http://cs.wikipedia.org> (2009)

⁷ Hobza, V. ; Rektořík, J. a kol. (2006)

atd. Posledním základním pojmem je **tělovýchovná jednota** jinak i sportovní klub nebo tělocvičná jednota tvoří základní článek vyšší tělovýchovné organizace, neboli asociace a realizuje její činnost.⁸

V souvislosti s vybranou neziskovou organizací je řazena spíše do tělocvičné rekreace, protože zde jde hlavně o rehabilitačně – rekondiční pobyty, kde si lidé obnoví hlavně tělesnou, psychickou a sociální rovnováhu. **Rehabilitačně – rekondiční pobyty** jsou určeny pro lidi s kombinovaným postižením. Náplní tohoto pobytu je především malba, kresba, zpěv, hry soutěže, sport, povídání na různá témata a další. Probíhá zde **léčebná rehabilitace**, která se provádí pomocí například jógy, dechovými cvičení, masážemi, relaxací, hipoterapií. V těchto pobytech se zaměřují i na **sociální rehabilitace**, což znamená, že je tady pojata forma přednášek. Přednáší jim odborní lékaři, sociální pracovníci atd.

2.4 Financování tělesné kultury

Tělesná kultura je financována ze dvou zdrojů a to z veřejných a soukromých. Subsystemy tělesné kultury jako tělesná výchova je podporována ze státního rozpočtu (MŠMT, MV, MO), místních rozpočtů a domácností, co se týče sportu ten je dotován ze státního rozpočtu (MŠMT), místních rozpočtů, vlastních příjmů sportu, soukromých zdrojů SAZKOU a.s., sázkové hry, firmy a domácnosti. Jako poslední je tělocvičná rekreace a ta má podporu zejména ze státního rozpočtu (MMR), místních rozpočtů, vlastních příjmů, soukromých zdrojů, firem a domácností, které se významně podílejí na nákupu a vlastnictví produktů systému tělesné kultury.⁹

Financování je tedy ze státního rozpočtu, kde jsou prostředky poskytovány prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Příjmy jsou také zajišťovány i ze **státních zdrojů** u nichž jsou finanční prostředky přidělovány do kapitoly MŠMT přímo ze státního rozpočtu nebo finanční prostředky přidělovány z Všeobecné pokladní správy, patří zde výdaje se všeobecným charakterem a výdaje, jejichž výše není v době schvalování státního rozpočtu na příslušný rok známá. Co se týče **nestátních příjmů** může se jednat například o podíl na výnosech a.s. Sazka. Rozpočet MŠMT také financuje programy na podporu státní sportovní reprezentace.

Operační programy na podporu tělovýchovy a sportu se zaměřují hlavně na **oblast státní sportovní reprezentace a veřejně prospěšných programů**. V této oblasti financuje několik programů a to na příklad Program VII. – Sport zdravotně postižených. Tento program

⁸ Hobza, V. ; Rektořík, J. a kol. (2006)

⁹ Hobza, V. ; Rektořík, J. a kol. (2006)

je určen pouze pro specializované sportovní sdružení, jejichž členská základna je nejméně tvořena z 90% zdravotně postiženými, provozující zejména paralympijské sporty, program je určen na vytváření podmínek pro aktivní pohybovou činnost a integraci zdravotně postižených občanů. Byl uveden jen jeden program zabývající se tělesně postiženými, protože se bakalářská práce zajímá o tuto skupinu občanů, ale existuje řada dalších programů. V poslední **oblasti** se operační programy zaměřují na financování **programového financování**, kde jsou programy zaměřeny na financování majetku a jejich cílem je vytváření technických podmínek v oblasti sportovní infrastruktury. Řadíme zde například program, který je zaměřen na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovních organizací, na investice.

Sport se může **financovat také i z krajských rozpočtů**. Kraje mají povinnost financovat údržbu a rozvoj sportovních zařízení ve svém majetku, zejména se jedná o zabezpečení rozvoje, zajištění výstavby, rekonstrukce, zabezpečení finanční podpory a současně mohou podporovat organizace provádějící veřejně prospěšnou činnost prospěšnou pro kraj. Kraje mohou poskytovat dotace subjektům v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy v hodnotě nad 200 tis. Kč, nejedná-li se o účelové dotace ze státního rozpočtu. Rada kraje může také rozhodnout o tom zda poskytne dotace občanským sdružením, která ale nesmí převýšit 200 tis. Kč za kalendářní rok jednomu subjektu.

Financování může probíhat i z **obecních rozpočtů**. Obce na svém území vyčleňují určitou část svého rozpočtu na podporu sportu. Závazky pro ně vyplývají z plnění povinností uloženým zákonem a z povinností spojených s péčí o vlastní majetek a s jeho rozvojem. Podporují se činnosti sportovních organizací, které provozují konkrétní sportovní akce nebo sportovní akce pro děti a mládež, činnost směřující k rozvoji neprofesionálních a místních sportovních aktivit, činnost směřující k podpoře sportovně talentovaných dětí a mládeže a jako poslední podpora aktivit k vhodnému využití volného času dětí a mládeže. Sportovní organizace se financují ze zdrojů obce, které se vytvářejí z finančních prostředků vložených obcí, finančních darů fyzických nebo právnických osob, dotací z veřejných rozpočtů.

Na financování sportu se podílí i **Sazka a.s.**, která je obchodní společností, jejímiž akcionáři jsou výhradně občanská sdružení působící v oblasti sportu a tělovýchovy. Hlavním cílem je vytvářet finanční prostředky pro financování veřejně prospěšných účelů ve sportu, jedná se především o podporu v mládežnickém sportu. Sazka a.s. byla založena zakladatelskou smlouvou roku 1992 a to *Českým svazem tělesné výchovy*, který je dobrovolným sdružením sportovních, tělovýchovných a turistických svazů s celostátní působností, tělovýchovných jednot a sportovních klubů, sdružení a jeho posláním je

podporovat sport, tělesnou výchovu a turistiku, sportovní reprezentaci České republiky a přípravu na ni, zastupovat a chránit práva a zájmy sdružených subjektů, poskytovat jim požadované služby a vytvářet vzájemnou spolupráci a *Českou obcí sokolskou*, jež je dobrovolným a nezávislým spolkem, kde organizačními jednotkami jsou tělocvičné jednoty Sokol, sokolské župy a jejich cílem je přispívat ke zvyšování duchovní, kulturní a fyzické úrovně společnosti prostřednictvím tělesné výchovy a sportu, výchovy k mravnosti, společenské a kulturní činnosti.

Posledním zdrojem financování neziskových organizací je **sponzoring**, který se stává stále častější formou financování a slouží jako prostředek k zabezpečení dodatečných finančních zdrojů. Poskytováním finančních prostředků očekává sponzor ekonomický přínos, prostřednictvím propagace, kterou mu určitá nezisková organizace umožní. Pro mnohé firmy se sponzoring stává součástí marketingových nástrojů. Sponzorování sportu je často formou reklamy podnikatelských subjektů, s následným využitím pro vlastní reklamní kampaň. K reklamním účelům se také často využijí známé osobnosti sportu. Sponzorský příspěvek se v plné výši zahrnuje do nákladů firmy, tím taky snižuje zdanitelný zisk. Tento příspěvek je zdanitelný příjem a příjemce ho musí zahrnout do základu daně. Sponzorství je významným zdrojem hlavně pro občanské neziskové organizace.

Sport podporuje nejen **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, které zabezpečuje finanční podporu sportu, vydává antidopingový program, vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentace, zřizuje rezortní sportovní centrum a další, ale také **Ministerstvo vnitra a obrany**, kteří vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci a zřizují rezortní centra. Tělovýchovu podporuje i **Ministerstvo zdravotnictví**, jež je pověřeno organizací zdravotní péče o státní sportovní reprezentanty, specifické přístupy ke klinické péči a dopingové kontroly.¹⁰

¹⁰ Halásek, D.; Lenert, D. (2008)

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Organizace, o které se bude v této kapitole zabýváno se jmenuje Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel. Bude vypsána základní charakteristika organizace, popsány rehabilitačně - rekondiční pobyty, uvedeno celkové hospodaření a rozepsány příjmy a výdaje rehabilitačně - rekondičních pobytů za jednotlivá léta. Ke srovnání činností prováděných na pobytech a využití financí na tyto pobyty byla vybrána nezisková Ostravská organizace vozíčkářů s níž budou vytyčené cíle porovnány.

3.1 Charakteristika neziskové organizace

Nezisková organizace, která byla vybrána se nazývá **Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel**. Sdružení vzniklo dne 2. 1. 1995 na základě oficiálně zaregistrovaných stanov na Ministerstvu vnitra České republiky. Tato organizace působí na území Moravskoslezského kraje a je nestátní neziskovou organizací, nepodnikatelským sdružením, která sdružuje především mladé lidi s tělesným a vnitřním postižením. Členy se mohou stát i rodiče postižených, dále rodinní příslušníci a občané, kteří pomáhají zdravotně postiženým, v současné době má 120 členů. Členství u této organizace je individuální a podmínkou je placení příspěvků, o výši příspěvku a přijetí občana rozhoduje výkonný výbor. Co se týče zániku členství nastane v případě vystoupením, vyloučením a nebo úmrtím. Organizace je členem Národní rady zdravotně postižených v ČR a také je členem Moravskoslezské krajské rady zdravotně postižených v Ostravě, kde má také i svého zástupce.

Sdružení zdravotně postižených osob a jejich přátel má členy s různým postižením a proto je taky dělí do několika skupin:

- 1) Do **první skupiny** zařazují **lidi s lehčím tělesným postižením**, kteří se pohybují pomocí francouzské hole. Většinou mají potíže vyjít do schodů, potíže se vstáváním ze židle a obtížně se jim nastupuje do dopravních prostředků.
- 2) Ve **druhé skupině** jsou **osoby pohybující se pomocí francouzských holí a pomocí různých ortopedických a protetických pomůcek**, které jim pomáhají se postavit a v menší míře také i jít. Jedná se zejména o opěrné fixační dláhy, které drží postižené na nohou. Tyto osoby mají potíže s chůzí a jsou schopny ujít pouze menší vzdálenost. Při vstávání ze židle potřebují pomoc druhého a schody i dopravní prostředky jsou pro ně většinou nepřekonatelné.
- 3) **Třetí skupinu tvoří vozíčkáři**, kde jsou osoby s amputovanou dolní končetinou nebo lidé, kteří se neudrží dlouho na nohou. V této skupině jsou vozíčkáři, kteří trvale

používají ortopedický vozík a nepotřebují pomoc druhé osoby, žijí stejný životem jako my. Dále jsou zde vozíčkáři, kteří potřebují asistenci další osoby, jako například při osobní hygieně, pomoc při přemístění na lůžko. A další jsou to vozíčkáři, kteří vyžadují pomoc dvacet čtyři hodin denně. Poslední skupinou vozíčkářů jsou lidé s elektrickým vozíkem, kteří potřebují větší a bezpečný prostor.

- 4) Poslední skupinou jsou lidé u nichž se **postižení projevuje postupně**, takže u těchto osob je nutné postupně jim přizpůsobovat pracovní a domácí prostředí, dle rychlosti vývoje postižení.

Ve sdružení se zajímají hlavně o využití volného času pro tělesně postižené občany, proto také pořádají akce se zaměřením na oblast sociální, zdravotní, právní, kulturu a sport. Proto také pravidelně pořádají návštěvy divadla Jiřího Myrona v Ostravě, kde se nachází i bezbariérový vstup. Účastní se i rehabilitačního plavání, který je velmi důležitý pro zlepšení jak fyzické tak i psychické stránky postiženého občana. Tato sportovní akce je provozována na bezbariérovém plaveckém bazénu v Ostravě – Hrabůvce a výhodou tohoto bazénu je, že voda se může nahřát, což postiženým osobám ulehčuje cvičení a tím je pro ně cvičení méně bolestivější. Dále také postižení navštěvují saunu, kde opět mají bezbariérový přístup. Tato sauna slouží k tomu, aby se tělo uvolnilo a následná masáž byla příjemnější a také i otužování přispívá k lepšímu zdravotnímu stavu.

Ve spolupráci s různými sponzory a s podporou obecního úřadu a Magistrátem města Ostrava se mohou uskutečňovat rehabilitačně – rekondiční pobyty v bezbariérových střediscích. Rehabilitačně – rekondiční pobyty **Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel** jsou určeny pro tělesně postižené občany, jejich rodiče a mládež, která je účelně zapojována k pomoci postiženým lidem. Každoročně se těchto pobytů účastní kolem 50 osob z Ostravy a okolí, součástí jsou i zdravotní sestry, fyzioterapeuti a pomocní pracovníci. Hlavním cílem těchto pobytů je snaha o integraci postižených osob do společnosti zdravých lidí.

Léčebná rehabilitace v těchto pobytech je rozčleněna na dopolední a odpolední činnosti, kde v odpoledních činnostech většinou probíhají přednášky jako např. přednáška psychologa, neurologa, právníka, sociálního pracovníka, přednáška s praktickou ukázkou canisterapie, kde probíhá kontakt se psem, přednáška specializující se na dovoz, prodej a servis ortopedických, kompenzačních pomůcek (tříkolky, invalidní vozíky, scootery) a další. Odpolední činnosti je věnována procházkám po okolí, ve spojení s dechovým cvičením dále, rehabilitace, sauna a hipoterapie (terapie na koních), které je obzvláště oblíbenou terapií. Co se týče večerních hodin, postižené osoby se zaměřují na relaxaci, provádí různá uvolňovací

cvičení, meditaci a několik večerů věnují zpívání při táborovém ohni. Na těchto pobytech je možno pořádat i různé sportovní turnaje. Docela oblíbeným sportem je italská hra zvaná “boccia“. Je to v podstatě sport vzdáleně podobný tenisu. Hraje se zde s šesti červenými, šesti modrými a jedním bílým míčkem na kurtu o rozměrech 11,25 x 6 metrů, kde vrhací oblast je rozdělena na šest boxů. Týmová boccia je hrána dvěma stranami a každý tým má tři soutěžící, ale hráči kteří používají pomocné zařízení se mohou zúčastnit soutěže párů. V této hře hrají vždy dvě strany a to buď jednotlivci, páry nebo tým. Ve hře jednotlivců se hrají čtyři směny a v týmové hře se hra skládá ze šesti směn. Každá strana dostane šest modrých nebo šest červených míčků, které jsou rozděleny po dva míčky mezi členy strany. Hráči se připraví do boxů a rozhodčí podá bílý míč hráči, který je na řadě a hráč s bílým míčkem vhodí nebo v kouli míč do kurtu. Druhá strana pak hází dokud jejich míč neskončí blíž bílého míče než míč první strany a nebo se nevyhází všechny míče. Směna končí, když jsou všechny míše použity a za každý míč umístěný blíže k bílému míči dostane jedna strana jeden bod. Samozřejmě vítězí strana s nejvyšším počtem bodů ze všech směn. Dalším sportem je francouzský “pettang“, kterému se také říká “stříbro“, protože aby se tato hra mohla hrát je třeba k ní stříbrné koule. Tato disciplína je vhodná pro lidi zejména s lehčím tělesným postižením. Mezi ostatní oblíbené hry patří kuželky, lukostřelba, kvadruragby a stolní tenis.

Organizace poskytuje i rozšířené speciálně – pedagogické poradenství pro své členy, dále poskytuje poradenství v oblasti rehabilitace, sociální, léčebné, zdravotní, pracovní, pedagogické. Zaměřují se také na odstraňování architektonických, komunikačních a orientačních bariér, tyto poradenské služby poskytují členům zdarma. Sdružení spolupracuje se sdružením Inmobil – klub zdravotně postižených motoristů v ČR. V ostravské pobočce Inmobilu působí dvě autoškoly, které zajišťují výuku osob s těžkým tělesným postižením ve svých speciálně upravených automobilech, je zde ruční ovládání, posilovač brzd, automatická převodovka a další výhody těchto aut. Jestli má člen zájem získat řidičský průkaz u sdružení Inmobil si jej může pořídit. Sdružení zdravotně postižených občanů a přátel nabízí svým členům bezplatné poradenství v oblasti staveb bezbariérových koupelen, toalet i celkových úprav v bariérových bytech. Členové organizace se mohou zúčastnit kurzu na počítače a naučit se tak využívat počítač ke svému prospěchu. Tato aktivita je umožněna díky tomu, že mají přístup k PC a za přispění předsedy sdružení, který má kurz práce na počítači zakončen státní zkouškou. Výuku provádí ve svém volném čase a zcela zdarma. Kurzy jsou využívány hlavně dysgrafiky, dislektiky, dysortografiky a lidmi, kteří mohou kvůli svým těžkým postižením psát pouze na PC.

Sdružení nezaměstnává žádné osoby, všichni pracují dobrovolně bez odměn a je právním subjektem, který je vnitřně rozčleněn. Nejvyšším orgánem sdružení je členské shromáždění, shromáždění volí a odvolává tříčlenný výkonný výbor na dobu 5-ti let. Tento výbor se skládá z předsedy a dvou místopředsedů, kteří zastupují organizaci navenek a jednají jménem sdružení samostatně. Pokladník, který se stará o hospodaření, musí výboru předkládat jednou za rok zprávu o hospodaření. Revizi hospodaření provádí minimálně jednou za rok tříčlenná revizní komise volena výborem. NO může zaniknout sloučením s jinou organizací nebo rozpuštěním. O rozpuštění rozhoduje členské shromáždění na návrh výkonného výboru, poté se provede majetkové vypořádání a majetek se rozdělí rovným dílem mezi členy sdružení.

Ekonomickými zdroji Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel je poskytnuto několik základních zdrojů a to:

- 1) **Daňové zvýhodnění vlastní činností** usnadňuje existenci organizací nezřízených za účelem podnikání. Tyto úlevy se poskytují v omezeném rozsahu. Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel si může snížit základ daně z příjmů nejvíc však o 1 mil. Kč. Nastane-li, že 30% snížení činí méně než 300 tis. Kč, lze odečíst částku ve výši 300 tis. Kč, nejvýše do výše základu daně. Sdružení zdravotně postižených má daňové úlevy na dani dědické, darovací a dani z nemovitosti.
- 2) **Dárcovství** je pro Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel velmi důležitým zdrojem příjmů. Dar je finanční či jiná podpora poskytnuta bez protislužby. Dary tvoří největší část všech příjmů.
- 3) **Zahraniční dárci**, kteří podporují rozvoj občanského nestátního sektoru jsou v České republice uznáváni. Pro Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel by mohli být v budoucnosti zahraničními zdroji strukturální fondy.
- 4) **Daňové zvýhodnění dárců** v České republice, kde si fyzická osoba dle zákona o dani z příjmů může odečíst od základu daně hodnotu daru, pokud je dar alespoň ve výši 1000 Kč, ale nejvíce si může odečíst 10% ze základu daně. V případě právnických osob, pokud je výše daru alespoň 2 000 Kč, si také může odečíst dar ze základu daně, nejvýše však 5% ze základu daně.
- 5) **Sponzorství** u Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel je takové, že organizace poskytuje sponzorům kulturní festivaly, publicitu, společenské akce, televizní charitativní kampaně, kontakty na odborných konferencích.
- 6) **Veřejné rozpočty**, z těchto rozpočtů ministerstev Sdružení zdravotně postižených občanů a přátel nikdy nedostalo žádné finance.

- 7) **Loterie**, kdy procento stanoveného výtěžku musí být použito na veřejně prospěšný účel.
- 8) **Členské příspěvky**, které jsou povinné k tomu, aby se občan mohl stát členem sdružení.¹¹

3.2 Celkové hospodaření neziskové organizace

Sdružení zdravotně postižených občanů a přátel je nejvíce podporováno ze sponzorských darů a grantů jak lze vidět v Tab. 3. 1.

Tab. 3. 1 Příjmy a výdaje za rok 2005

Příjmy		Výdaje	
Přijaté finanční sponzorské dary	311 445 Kč	Organizační zajištění akcí	69 175 Kč
Přijaté materiální sponzor. dary	64 827 Kč	Hmotný majetek	61 935 Kč
Grant ÚMOB Ostrava – Jih	10 000 Kč	Vyplacené příspěvky členům	60 200 Kč
Grant MOB MOaP	10 000 Kč	Telefony	53 600 Kč
Platba účastníků pobytu	7 450 Kč	Cestovné	46 537 Kč
Členské příspěvky	5 200 Kč	Vedení účetnictví	35 700 Kč
Přijaté úroky	497 Kč	Spotřeba materiálu	32 707 Kč
Příjmy celkem			
- materiální	64 827 Kč	Propagace	15 407 Kč
- finanční	344 592 Kč		
		Služby	3 364 Kč
		Poštovné	2 369 Kč
		Repre fond	1 979 Kč
		Výdaje na kulturu	690 Kč
		Poplatky za vedení účtu	590 Kč
		Výdaje celkem	384 253 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2005, vlastní zpracování

V roce 2005 byla nezisková organizace v deficitu 39 661 Kč, tedy se dostala do ztráty. Tento deficit byl pokryt přebytkem z předešlého roku, který byl přebytkový. Největším příjmem tohoto sdružení byly přijaté sponzorské dary 311 445 Kč, další významnější položkou byly příjmy od účastníků na víkendový pobyt 7 450 Kč. Naopak nejméně významnou částku tvoří přijaté úroky 497 Kč. Oblast výdajová byla tedy větší než příjmová a nejvyšším výdajem byla položka organizačního zajištění akcí 69 175 Kč. Větší výdaj tvořili

¹¹ Třos, K. (2003)

i vyplácené příspěvky členům 60 200 Kč a telefony 53 600 Kč. Je zde méně významná položka Repre fond 1 979 Kč, který slouží např. ke koupení kytice, pozváním na večeri jako poděkování sponzorům.

Tab. 3. 2 Příjmy a výdaje za rok 2006

Příjmy		Výdaje	
Přijaté finanční sponzorské dary	259 000 Kč	Cestovné	75 563 Kč
Platba účastníků pobytu	30 500 Kč	Služby	57 892 Kč
Přijaté materiální sponzor. dary	25 483 Kč	Vyplácené příspěvky členům	51 700 Kč
Grant MOB MOaP	15 000 Kč	Organizační zajištění akcí	38 596 Kč
Členské příspěvky	4 400 Kč	Telefony	38 362 Kč
Přijaté úroky	177 Kč	Vedení účetnictví	30 000 Kč
Příjmy celkem		Spotřeba materiálu (kancelářské potřeby)	12 776 Kč
- materiální	25 483 Kč		
- finanční	309 077 Kč		
		Repre fond	2 996 Kč
		Poštovné	1 522 Kč
		Poplatky za vedení účetnictví	830 Kč
		Výdaje celkem	310 237 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2006, vlastní zpracování

Výsledek hospodaření pro **rok 2006** vyšel záporný – 1 157 Kč, takže tento rok byl opět ztrátový jako v roce 2005, ale deficit byl jen mírně v mínusu. Převažovaly opět přijaté sponzorské dary jejichž částka byla 259 000 Kč, také značná část příjmů byla přijata od účastníků týdenního pobytu 30 500 Kč. Jako v roce 2005 nejmenší příjmová položka byla za přijaté úroky 177 Kč. Největší výdaj v tomto roce byl tvořen cestovným 75 563 Kč, k větším výdajům patřila položka služby 57 892 Kč a vyplácené příspěvky členům 51 700 Kč.

Pro **rok 2007** bylo hospodaření vysoce v přebytku 90 676 Kč, což lze vidět v Tab. 3. 3. Takže příjmy byly větší než výdaje a na příjmech se značně podílely přijaté sponzorské dary 218 500 Kč a členské příspěvky. Největší výdajová položka byla služby 31 898 Kč a také cestovné ve výši 31 468 Kč. Jelikož tento rok se nekonal žádný rehabilitační pobyt příjmy jsou oproti roku 2005 a 2006 o přibližně 100 tis. Kč menší a výdaje dokonce přibližně o 200 tis. Kč nižší oproti rokům 2005, 2006.

Tab. 3. 3 Příjmy a výdaje za rok 2007

Příjmy		Výdaje	
Přijaté finanční sponzorské dary	218 500 Kč	Služby	31 898 Kč
Přijaté materiální sponzor. dary	10 000 Kč	Cestovné	31 468 Kč
Členské příspěvky	4 000 Kč	Vyplácené příspěvky členům	27 700 Kč
Přijaté úroky	217 Kč	Vedení účetnictví	16 500 Kč
Příjmy celkem			
- materiální	10 000 Kč	Telefony	12 672 Kč
- finanční	222 717 Kč		
		Poštovné	2 564 Kč
		Repre fond	2 461 Kč
		Poplatky za vedení účtu	4 899 Kč
		Spotřeba materiálu	1 879 Kč
		Výdaje celkem	132 041 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2007, vlastní zpracování

Tab. 3. 4 Příjmy a výdaje za rok 2008

Příjmy		Výdaje	
Přijaté finanční sponzorské dary	283 416 Kč	Ubytování a strava	181 046 Kč
Platba účastníku pobytu	87 100 Kč	Cestovné	73 274 Kč
Přijaté materiální sponzor. dary	31 868 Kč	Vyplácené příspěvky členům	38 700 Kč
Členské příspěvky	5 200 Kč	Telefony	31 052 Kč
Přijaté úroky	605 Kč	Vedení účetnictví	20 000 Kč
Příjmy celkem		Spotřeba materiálu (kancelářské potřeby)	17 887 Kč
- materiální	31 868 Kč		
- finanční	376 321 Kč		
		Repre fond	7 030 Kč
		Poštovné	2 725 Kč
		Poplatky za vedení účtu	1 777 Kč
		Výdaje celkem	373 491 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2008, vlastní zpracování

Rok 2008 byl pro sdružení nepatrně přebytkový 2 830 Kč. Na přebytku se podílely položky jako v každém předchozím roce přijaté finanční sponzorské dary 283 416 Kč a vysoký příjem byl také od účastníků týdenního pobytu 87 100 Kč. Opět ne výjimka, ale nejmenší příjem byl z přijatých úroků 605 Kč. Co se týče výdajů, nejvíce bylo vydáno na týdenní pobyt kde byl velmi značný výdaj 181 046 Kč, dále to bylo cestovné 73 274 Kč a vypláceny příspěvky členům 38 700.

Tab. 3. 5 Příjmy a výdaje za rok 2009

Příjmy		Výdaje	
Přijaté finanční sponzorské dary	386 697 Kč	Služby včetně pobytů	527 952 Kč
Platba účastníku pobytů	169 200 Kč	Cestovné	44 017 Kč
Přijaté materiální sponzor. dary	10 020 Kč	Vyplacené příspěvky členům	39 980 Kč
Členské příspěvky	6 100 Kč	Telefony	35 891 Kč
Přijaté úroky	755 Kč	Vedení účetnictví	20 000 Kč
Příjmy celkem		Spotřeba materiálu (kancelářské potřeby)	6 842 Kč
- materiální	10 012 Kč		
- finanční	562 752 Kč		
		Poštovné	1 200 Kč
		Repre fond	6 458 Kč
		Poplatky za vedení účtu	3 285 Kč
		Výdaje celkem	685 625 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2009, vlastní zpracování

V roce 2009 byla organizace v deficitu, jejíž výsledek hospodaření byl – 122 873 Kč, tento deficit byl pokryt z běžného účtu, který byl přebytkový. Nejvíce to bylo však způsobeno tím, že se pořádaly dva rehabilitační pobyty kde služby včetně pobytů činily 527 952 Kč, vyšší výdajovou položkou bylo cestovné 44 017 Kč, vyplacené příspěvky členům 39 980 Kč a také telefony 35 891 Kč. Naopak největší příjmy byly tvořeny jako pokaždé finančními sponzorskými dary 386 697 Kč a platbou účastníků pobytů 169 200 Kč.

3.3 Analýza příjmů a výdajů rehabilitačních pobytů

Rehabilitační pobyty **Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel** jsou pořádány zejména díky různým sponzorům a také podpory Statutárního města Ostrava. Následně budou rozepsány příjmy a výdaje jednotlivých pobytů za léta 2005 – 2009, kromě roku 2007, kdy se nekonal žádný rehabilitační pobyt, kvůli nedostatku financí.

První rehabilitační pobyt ORBITA se konal od 9.9. do 11.9.2005, který lze vidět v Tab. 3. 6 za finanční podpory sponzorů, kteří přispěli částkou 48 500 Kč a grantu získaných z obvodů města Ostravy 20 000 Kč. Pobytu se zúčastnilo 50 osob a největšími výdaji tedy bylo ubytování 25 000 Kč, strava 20 000 Kč a doprava, která stála také 20 000 Kč. Na tomto pobytu byl uspořádán výlet do rožnovského Skanzenu, jehož výdaje činily 2 475 Kč. K dispozici byl účastníkům masér, za kterého byly výdaje 5 000 Kč, ten i jako doplněk předvedl ukázky z bojového umění. Byla zde i tombola poskytnuta z přijatých materiálních sponzorských darů ve výši 30 000 Kč.

Tab. 3. 6 Příjmy a výdaje víkendového pobytu za rok 2005

Příjmy		Výdaje	
Platba účastníků víkendového pobytu	7 450 Kč	Ubytování	25 000 Kč
Grant ÚMOB Ostrava - jih	10 000 Kč	Strava	20 000 Kč
Grant MOB MOaP	10 000 Kč	Organizace	6 200 Kč
Sponzorské dary	48 500 Kč	Výdaje na kulturu, sport	5 500 Kč
Příjmy celkem	75 950 Kč	Výlet	2 475 Kč
		Masáže	5 000 Kč
		Doprava	20 000 Kč
		Výdaje celkem	84 175 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2005, vlastní zpracování

Tab. 3. 7 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2006

Příjmy		Výdaje	
Platba účastníků týdenního pobytu	30 500 Kč	Ubytování	66 000 Kč
Grant MOB MOaP	15 000 Kč	Strava	47 000 Kč
Sponzorské dary	199 000 Kč	Odměny	3 000 Kč
Příjmy celkem	244 500 Kč	Výlet	9 000 Kč
		Záloha	100 000 Kč
		Doprava	8 500 Kč
		Poštovné	2 000 Kč
		Doplatek	10 000 Kč
		Výdaje celkem	245 500 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2006, vlastní zpracování

Pro uskutečnění pobytu v penzionu Sola Gratia v Bystřici pod Hostýnem, který byl uskutečněn ve dnech 22. – 29. 7. **2006** byl nejvýznamnější příjem od sponzorů 199 000 Kč potom příspěvek od účastníků 30 500 Kč na pobyt a také byl opět poskytnut grant 15 000 Kč. Pobytu se zúčastnilo přes třicet osob a výdaje tedy byly nejvyšší hlavně za ubytování 66 000 Kč, stravu 47 000 Kč a samozřejmě se zde započítává poskytnutá záloha 100 000 Kč. Byly uspořádány výlety a to hned dva jeden byl na jízdně v Rajnochovicích, kde byla možnost hipoterapie, která pokračovala návštěvou zříceniny Helfštýn, druhý výlet byl na Svatém kopečku u Olomouce, oba tyto výlety stály celkem 9 000 Kč. Z přijatých materiálních sponzorských darů byla použita částka 25 483 Kč na tombolu.

Tab. 3. 8 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2008

Příjmy		Výdaje	
Platba účastníků týdenního pobytu	87 100 Kč	Ubytování a strava	130 000 Kč
Sponzorské dary	145 446 Kč	Děti ubytování a strava	35 450 Kč
Příjmy celkem	232 546 Kč	Ubytování přednášející	6 750 Kč
		Služby	8 846 Kč
		Doprava	50 000 Kč
		Výdaje celkem	231 046 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2008, vlastní zpracování

Příjmy na týdenní pobyt v chatě Solitér v Karlově, který se konal 19. – 26. 7. **2008**, byly jen dva a to sponzorské dary 145 446 Kč a příjem od účastníků pobytu 87 100 Kč. V oblasti výdajů, tak ty byly hlavně za ubytování a stravu 165 450 Kč a dopravu 50 000 Kč. Byly zde i přednášky od firmy ABENA, která vyrábí inkontinenční pomůcky a firma ERGONA, jež se zabývá protetikou, pro ně bylo zapláceno jen ubytování 6 750 Kč. Uspořádán byl i výlet na Praděd, prohlídka vodní elektrárny Dlouhé stráně a nakonec návštěva restaurace. Přijaté materiální dary od sponzorů ve výši 30 150 Kč, byly použity na tombolu.

V roce **2009** byly uskutečněny **dva rehabilitační pobyty**, jež jsou rozepsány v Tab. 3.9. První pobyt byl v **Bystřici pod Hostýnem**. Tento pobyt byl uspořádán na týden a k jeho uspořádání dopomohly sponzorské dary 120 000 Kč a také platba účastníků pobytu 89 500 Kč. Týdenní pobyt stál celkem 323 732 Kč, z toho však největší položku tvořilo ubytování a strava 160 000 Kč. K dispozici byly účastníkům masáže 20 000 Kč, canisterapie a hipoterapie ve výši 10 500 Kč. Ke zpestření pobytu se zorganizoval výlet do lázní Teplic nad Bečvou, jenž stál 3 250 Kč. V těchto lázních byly poskytnuty účastníkům procedury od masáží až po uhlíkové koupele ve výši 25 500 Kč. Na tombolu byla použita z přijatých materiálních darů částka 5 010 Kč. Druhý pobyt v Ralské Boudě v **Malenovicích** se konal od 25. 7. **2009** do 1. 8. 2009. Pobytu se zúčastnilo 51 osob a na uspořádání toho pobytu finanční částkou přispěli sponzoři 125 000 Kč, dále Nadace OKD 100 000 Kč a samozřejmě účastníci pobytu 79 700 Kč. Největší výdaje byla za ubytování a stravu 275 000 Kč. Po dobu celého pobytu mohli účastníci využít služby masáží, jejichž náklady stály 20 000 Kč. Mohli si zde vyzkoušet jízdu na koni 5 000 Kč a také léčbu, kterou poskytují psi 5 500 Kč. Výlet do muzea v Kopřivnici a návštěva Štramberské trúby stála celkem 4 202 Kč. Ke konci rehabilitačního pobytu byl koncert živé hudby, tato služba stála 4 500 Kč. Opět i zde byla tombola, která byla díky sponzorským dárcům, kteří poskytli materiální dar ve výši 5 010 Kč.

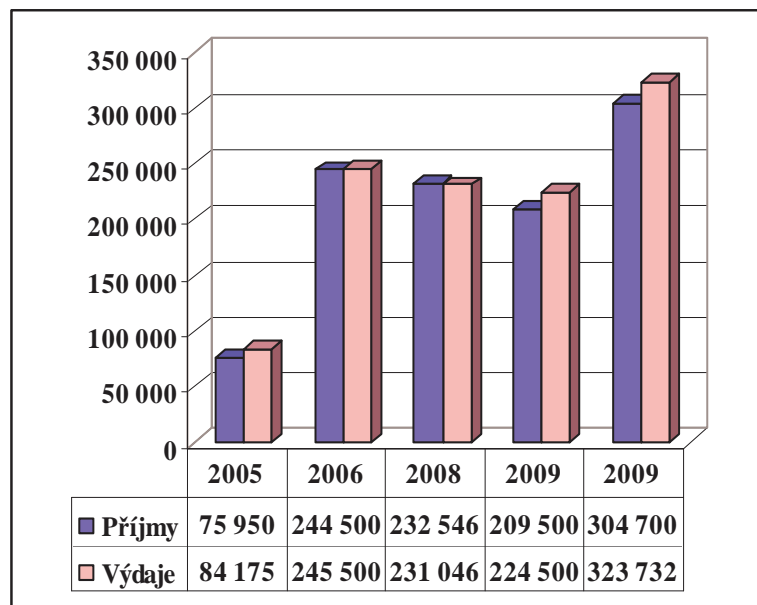
Tab. 3. 9 Příjmy a výdaje týdenních pobytů za rok 2009

Bystřice pod Hostýnem			
Příjmy		Výdaje	
Sponzorské dary	120 000 Kč	Ubytování a strava	160 000 Kč
Platba účastníků týdenního pobytu	89 500 Kč	Masáže	20 000 Kč
Příjmy celkem	209 500 Kč	Procedury	25 500Kč
		Doprava	10 750 Kč
		Hipoterapie	5 000 Kč
		Výlet	3 250 Kč
		Výdaje celkem	224 500 Kč
Rajská Bouda Malenovice			
Příjmy		Výdaje	
Sponzorské dary	125 000 Kč	Ubytování a strava	275 000 Kč
Nadace OKD	100 000 Kč	Masáže	20 000 Kč
Platba účastníků týdenního pobytu	79 700 Kč	Doprava	9 530 Kč
Příjmy celkem	304 700 Kč	Canisterapie	5 500 Kč
		Výlet	4 202 Kč
		Živá hudba	4 500 Kč
		Hipoterapie	5 000 Kč
		Výdaje celkem	323 732 Kč

Zdroj : interní dokumenty SZPOaJP, 2009, vlastní zpracování

Graf 3.1 zobrazuje hospodaření SZPOaJP v oblasti rehabilitačně – rekondičních pobytů za roky 2005 – 2009. V roce 2005 bylo sdružení v deficitu a to 8 225 Kč. Jinak tomu nebylo ani v roce 2006 kde byl deficit 1 000 Kč, to znamená že byl jen nepatrně v mínusu. Co se týče roku 2007 nebyl uspořádán žádný pobyt, kvůli nedostatku financí, proto také ani není zobrazen v grafu. Rok 2008 jako jediný byl v oblasti pobytu přebytkový a to 1 500 Kč. Největší deficit byl ale v roce 2009, který činil u prvního pobytu 15 000 Kč a u druhého 19 032 Kč, celkový deficit byl 34 032 Kč, v grafu je ale tento výsledek rozdělen na dvě části, takže na každý pobyt zvlášť.

Graf 3. 1 Hospodaření v oblasti pobytů za roky 2005 - 2009

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 Specifikace neziskové organizace

Druhá nezisková organizace vybrána ke srovnání první organizace se nazývá **Ostravská organizace vozíčkářů**, která je nestátní neziskovou organizací (PO) založenou v roce 1997 samotnými vozíčkáři.

Organizace vozíčkářů je dobrovolným nezávislým občanským sdružením, jež sdružuje tělesně postižené občany pohybující se pomocí invalidních vozíků a jejich zdravé přátele z Ostravy a okolí. Členem sdružení může být FO starší 15-ti let a PO, toto členství může být řádné, čestné, kdy se o přijetí rozhoduje za základě písemné přihlášky a přidružené, u nichž rozhoduje přihláška informačního média Ostravské organizace. Členství naopak zaniká u řádného členství úmrtím, vystoupením, zánikem sdružení, nezaplacením členského příspěvku, na základě rozhodnutí valné hromady, dále u přidruženého členství je zánik založen na úmrtí, nezaplacením předplatného informačního média OOV a jako poslední čestné členství je ukončeno vystoupením, úmrtím, zánikem sdružení a rozhodnutím na základě rozhodnutí valné hromady.

Hlavními cíly a úkoly organizace je zejména vyvíjení informačních činností, poskytování poradenství v oblasti sociálně – právní, při výběru kompenzačních pomůcek, organizování rekondičních a rehabilitačních pobytů, klubové činnosti, kulturní, sportovní akce, podporování nezávislého způsobu života a také provozování dopravní služby pro postižené osoby. Pro dosažení cílů a úkolů sdružení každým rokem pořádá reprezentační ples, realizují projekt Lhota, což je sportovně rehabilitační pobyt, jenž se uskutečňuje každým

rokem na dva dny, dále sociálně – rekondiční rehabilitační pobyt a sportovní rehabilitace. Sportovní rehabilitace probíhá každým rokem minimálně šestkrát. Tato rehabilitace umožňuje vozíčkářům vyzkoušet si různé sporty, které je možno provozovat s jejich postižením, jako např. basketbal, quadruragby, stolní tenis, lukostřelba, boccia, florbal, kuželky. Význam rehabilitace je jak ve zlepšování kondice tak i psychice. Projekt slouží přibližně pro 150 vozíčkářů, který se uskutečňuje v Ostravských městských částí v bezbariérové tělocvičně v Mariánských horách, Porubě, Fifejdách, kuželně Sedlice a v bezbariérovém areálu Nové Hutě. Na těchto rehabilitacích spolupracuje přibližně šest dobrovolníků, kteří vozíčkářům zajišťují doprovod, pomoc při sportovní činnosti, v podstatě veškerou péči. Sdružení vydává i severomoravský magazín pro vozíčkáře VOZKA, který se zabývá vším co se týče těžce tělesně postižených občanů.

Sociálně – rehabilitační rekondiční pobyty neboli také ozdravné pobyty **Ostravské organizace vozíčkářů** slouží pro tělesně postižené (vozíčkáře), kteří si můžou vyzkoušet život mimo rodinu, domácí prostředí a slouží také i k výměně zkušeností mezi nově postiženými a postiženými od mládí. Každoročně se těchto pobytů účastní kolem 45 osob z Moravskoslezského kraje, jsou zde i zdravotní sestry, ošetřovatelé a fyzioterapeuti, kteří se starají o postižené 24 hodin denně. Na přípravě pobytu se podílí i pomocníci. Při výběru účastníků není přihlíženo na členství, ale na to zda pobyt může zájemci něco dát nebo zájemce může ostatním poskytnout nové poznatky. Hlavním cílem pobytu je dostat postižené do přírody, mezi lidi, tedy je integrovat do společnosti.

Doprava postižených osob na pobyty je zajišťována dopravní službou ALDIO a část postižených jede svým autem. Na těchto pobytech se postižení zaměřují hlavně na skupinové aktivní procvičování, pasivní procvičování, masáže, dechové cvičení, nácviky auto masáže, speciální cviky na odblokování krční, hrudní a bederní páteře, relaxační terapie, procházky do přírody a mají možnost využití perličkové koupele, rehabilitačního bazénu. Organizují se turnaje jako např. ve stolním tenise, kuželky, šachy, boccia, lukostřelba, hod diskem, oštěpem, slalom na vozíku a různé společenské hry, karnevaly, výlety, jízdy na čtyřkolkách a po večerech jsou pořádány táboráky s kytarou. Organizátoři se snaží zajistit i kulturní využití, třeba vystoupení amatérských kouzelníků, vystoupení písničkářů a mnoho dalších. Po celou dobu pobytů jsou k dispozici různé zdravotní a kompenzační pomůcky i přednášky z této problematiky s možností vyzkoušení, dále přednášky s individuálním poradenstvím (urologie), kdy tyto přednášky si sami nastudují zdravotně postižení a pak je přednášejí ostatním a odborné přednášky jsou realizovány středním zdravotním personálem, k těmto přednáškám jsou k dispozici instruktážní videokazety. Denně na pobytech probíhá

ergoterapie procvičení sebeobsluhy jako např. přesuny do auta, vany, na záchod atd., dále základy obsluhy na PC a artterapie, což je nácvik jemné motoriky jako je modelování, malování, ubrousková technika.

V tomto sdružení všichni pracují dobrovolně, ale i přesto musí mít orgány, kde nejvyšším je valná hromada, která je tvořena všemi členy sdružení, dále správní rada, která je výkonným orgánem a má 5 – 9 členů s nadpoloviční většinou handicapovaných osob, předsednictvo, jež je statutárním orgánem a tvoří jej předseda, místopředseda, hospodář sdružení a posledním orgánem je kontrolní orgán, což je revizní komise. Revizní komise má tři členy a kontrolu hospodaření provádí minimálně dvakrát do roka. V oblasti hospodaření sdružení hospodaří s movitým a nemovitým majetkem, který tvoří výnosy z majetku, sbírky, členské příspěvky, příjmy z vlastní činnosti při naplňování cílů. K naplňování svých cílů využívá organizace dotace, granty a subvence. Hospodaření se uskutečňuje dle rozpočtu, které je schváleno valnou hromadou a odpovědnost za hospodaření nese předsednictvo, které každým rokem předkládá valné hromadě zprávu o hospodaření a účetní závěrku. Pokud by se stalo, že by organizace měla zaniknout tak to v případě sloučení, rozpuštění, kdy potom o majetkovém vypořádání rozhodne valná hromada, nebo rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR.¹²

3.5 Rozbor příjmů a výdajů ozdravných pobytů

Ozdravné pobyty Ostravské organizace vozíčkářů jsou provozovány každý rok a k tomu aby se mohly uskutečnit nejvíce přispívají města, obce a sponzoři.

Tab. 3. 10 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2005

Příjmy		Výdaje	
Města a obce	90 000 Kč	Ubytování a strava	117 040 Kč
Účastníci	51 200 Kč	Účetnictví	3 000 Kč
Příjmy celkem	141 200 Kč	Telefony	2 000 Kč
		Arterapie	1 500 Kč
		Doprava	6 000 Kč
		DPP	11 600 Kč
		Mobilní dobití	300 Kč
		Kancelářské potřeby	500 Kč
		Internet	1 500 Kč
		Výdaje celkem	143 440 Kč

Zdroj : interní dokumenty OOV, 2005, vlastní zpracování

¹² <http://www.vozickari-ostava.cz/> (2010)

Největšími příjmy na pobyt v Sola Gratia v Bystřici pod Hostýnem přispěla města a obce dohromady částkou 90 000 Kč, dále také účastníci ve výši 51 200 Kč. Pobyt se konal 2.7. – 9.7. **2005**, zúčastnilo se ho 41 osob tedy nejvyšší výdaje byly vydány na ubytování a stravu 117 040 Kč. Na tomto pobytu byla i DPP, což znamená dohodu o provedení práce, v níž jsou zahrnuti zdravotníci a rehabilitační personál, kteří se zavázali že tuto činnost budou po dobu pobytu vykonávat a to ve výši 11 600 Kč. Doprava byla zajištěna dopravní službou ALDIO 6 000 Kč, tento autobus je speciálně upraven pro těžce tělesně postižené občany. Také k zajištění pobytu bylo nutné i obvolat a zajistit pobyt, takže za telefony byly výdaje 2 000 Kč. Pobyt musel být zaúčtován jehož náklady po zaúčtování činily 3 000 Kč. Účastníci si také mohli vyzkoušet znalosti a dovednosti internetu, který byl zaplacen částkou 1 500 Kč. Byla zde i arterapie 1 500 Kč.

Tab. 3. 11 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2006

Příjmy		Výdaje	
Města a obce	117 500 Kč	Ubytování a strava	134 960 Kč
Účastníci	48 930 Kč	Účetnictví	3 000 Kč
Příjmy celkem	166 430 Kč	Telefony	263 Kč
		Arterapie	1 500 Kč
		Doprava	15 096 Kč
		DPP	11 550 Kč
		Mobilní dobití	300 Kč
		Kancelářské potřeby	500 Kč
		Internet	1 938 Kč
		Výdaje celkem	169 107 Kč

Zdroj : interní dokumenty OOV, 2006, vlastní zpracování

Pobyt v tomto roce byl opět uskutečněn v Sola Gratia v Bystřici pod Hostýnem a největší příjmy zase tvořily dotace, příspěvky od měst a obcí celkovou částku 117 500 Kč. Ubytování a strava byla zajištěna pro 43 osob od 8.7 do 15.7 **2006** ve výši 134 960 Kč. Pobyt byl zajištěn i DPP, jehož částka činila 11 500 Kč. Doprava byla znovu autobusem ALDIO 15 096 Kč, který byl k dispozici i k uspořádání výletů. Účastníkům byla poskytnuta i arterapie 1 500 Kč, jenž slouží zejména k psychickému uvolnění člověka.

Pobyt v Hotelu Nodus v Jeseníkách zobrazen v Tab. 3. 12 byl uspořádán hlavně díky podpoře obcí a měst částkou 165 000 Kč. Do pobytu také vložili částku i účastníci 54 100 Kč. Pobyt byl od 8.7. do 15.7. **2007** pro 47 osob a náklady na ubytování a stravu byly 139 825 Kč. Byla zde opět zajištěna DPP a to ve výši 13 600 Kč, v níž byly zahrnuty masáže

prováděné rehabilitačním personálem.. Doprava byla opět autobusem ALDIO 36 567 Kč, k dispozici byl tento autobus i k pořádání různých výletů. Přednášky a kulturní vystoupení byla zajišťována smlouvou o dílo v částce 4 030 Kč. K psychickému uvolnění byla na pobytu zajištěna také arterapie ve výši 2 352 Kč.

Tab. 3. 12 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2007

Příjmy		Výdaje	
Města a obce	165 000 Kč	Ubytování a strava	139 825 Kč
Účastníci	54 100 Kč	Účetnictví	3 000 Kč
Příjmy celkem	219 100 Kč	Telefony	4 097Kč
		Arterapie	2 352 Kč
		Doprava	36 567 Kč
		DPP	13 600 Kč
		Mobilní dobití	300 Kč
		Kancelářské potřeby	3 626 Kč
		Internet	1 938 Kč
		Smlouva o dílo	4 030 Kč
		Cestovné	5 564 Kč
		Výdaje celkem	214 899 Kč

Zdroj : interní dokumenty OOV, 2007, vlastní zpracování

Tab. 3. 13 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2008

Příjmy		Výdaje	
Města a obce	165 000 Kč	Ubytování a strava	148 520 Kč
Účastníci	54 100 Kč	Účetnictví	3 000 Kč
Příjmy celkem	219 100 Kč	Telefony	2 500 Kč
		Arterapie	1 500 Kč
		Doprava	35 907 Kč
		DPP	18 400 Kč
		Mobilní dobití	300 Kč
		Kancelářské potřeby	2 009 Kč
		Internet	1 500 Kč
		Cestovné	880 Kč
		Výdaje celkem	214 516 Kč

Zdroj : interní dokumenty OOV, 2008, vlastní zpracování

Stejně jako v roce 2007 byl i tento pobyt v hotelu Nodus v Jeseníkách a konal se od 12.7. do 19.7. **2008**, za poskytnuté příspěvky od měst a obcí obdrželi částku 165 000 Kč.

Ozdravného pobytu se účastnilo 44 osob a ubytování a strava na tento týdenní pobyt činila 148 520 Kč. Doprava a výlety autobusem Aldio ve výši 35 907 Kč, náklady na zdravotní sestry a rehabilitační personál, což tvoří v tabulce položka DPP byla 18 400 Kč. K dispozici byla i arterapie 1 500 Kč a internet 1 500 Kč.

Tab. 3. 14 Příjmy a výdaje týdenního pobytu za rok 2009

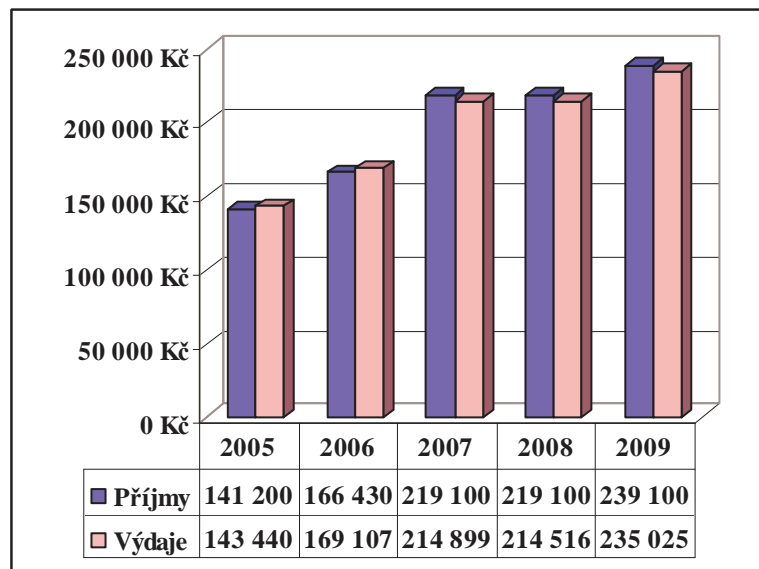
Příjmy		Výdaje	
Města a obce	161 500 Kč	Ubytování a strava	150 920 Kč
Účastníci	54 100 Kč	Účetnictví	4 000 Kč
Nadace OKD	20 000 Kč	Dohoda muzika	2 040 Kč
Bolatice	3 500 Kč	Propagace potisk triček	4 223 Kč
Příjmy celkem	239 100 Kč	Telefony	2 500Kč
		Arterapie	3 056 Kč
		Doprava	38 415 Kč
		DPP	20 000 Kč
		Mobilní dobití	300 Kč
		Kancelářské potřeby	2 009 Kč
		Internet	1 500 Kč
		Cestovné	5 562Kč
		Odměna řidič	500 Kč
		Výdaje celkem	235 025 Kč

Zdroj : interní dokumenty OOV, 2009, vlastní zpracování

Podobně jako v předchozích dvou letech se i tento pořádal v hotelu Nodus v Jeseníkách a to v období od 11.7 do 18.7.2009, takže jak příjmové i výdajové položky jsou zhruba stejné. Co se týče příjmu na tento pobyt byl poskytnut od měst a obcí ve výši 165 000 Kč, k tomuto přispěla i Nadace OKD 20 000 Kč. Bylo 44 účastníků a ubytování a strava byla ve výši 150 920 Kč. Zdravotní sestry a rehabilitační personál činil 20 000 Kč, doprava Aldiem 38 415 Kč, odměněn byl i řidič částkou 500 Kč. Zajistili zde i muziku v celkové částce 2 040 Kč a propagaci dárcům 4 223 Kč, která byla provedena ve stylu potisků triček..

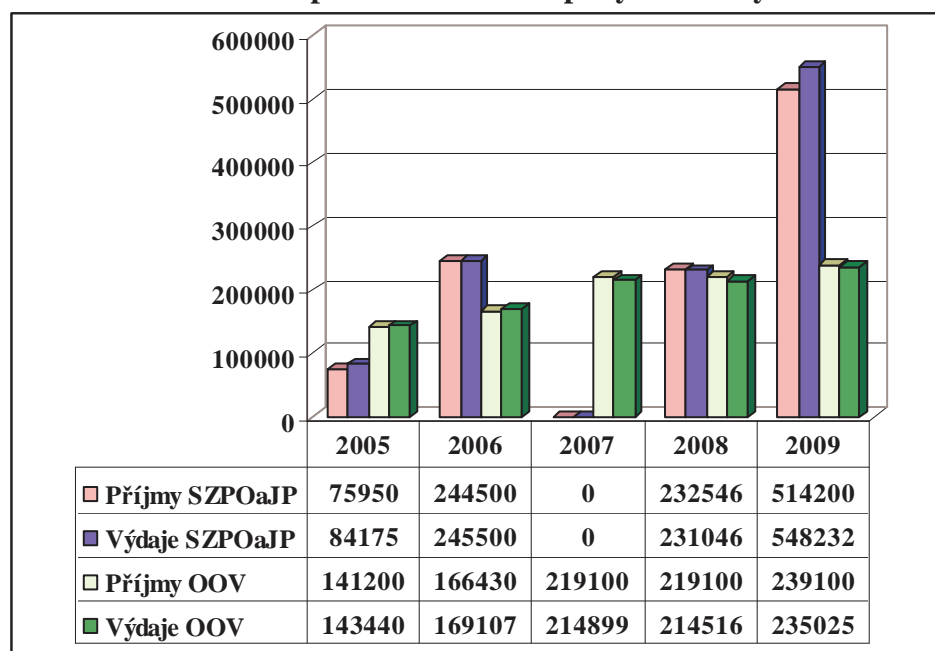
V grafu 3. 2 můžeme vidět jak nezisková organizace OOV hospodařila v oblasti ozdravných pobytů. V roce 2005 byla tato organizace nepatrně v deficitu 2 240 Kč a tento deficit byl pokryt přebytkem z minulého roku. Rok 2006 byl opět v záporném čísle a to – 2 677 Kč. Následující rok 2007 byl oproti předchozím dvou letům přebytkový 4 201 Kč, tak stejně to bylo i v roce 2008, kdy výsledek hospodaření byl 4 584 Kč a rok 2009 také nebyl jiný, opět se nacházeli v přebytku 4 075 Kč.

Graf 3. 2 Hospodaření v oblasti pobytů za roky 2005 - 2009

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3. 3 Srovnání hospodaření v oblasti pobytů za roky 2005 – 2009

Zdroj: vlastní zpracování

Graf zobrazuje příjmy a výdaje SZPOaJP a OOV. V roce 2005 SZPOaJP mělo menší příjmy i výdaje než OOV, bylo to způsobeno tím, že SZPOaJP pořádalo jen víkendový pobyt. Rok 2006 byl naopak pro SZPOaJP jak v příjmech tak výdajích ve vyšší částkách. SZPOaJP v roce 2007 nepořádala žádný pobyt, ale OOV zorganizovala ve výši 214 899 Kč a příjmy činily 219 100 Kč, takže byla v přebytku. Rok 2008 byl pro obě organizace přebytkový a jak příjmy tak i výdaje byly u obou organizací přibližně stejné. SZPOaJP v roce 2009 pořádala dva pobyty, tím jsou také příjmy i výdaje jedenkrát tak větší než u OOV, která zorganizovala jeden pobyt.

4 PODPORA SPORTOVNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V OBCI

Poslední kapitola je zaměřena na podporu sportovních neziskových organizací v obci. Nejdříve bude popsána historie a postupný vývoj Statutárního města Ostrava a dále bude rozepsána současná podoba města. Dále zaměřeno bude na organizační strukturu města, její jednotlivé orgány a také organizace a instituce města. Nakonec bude zjištěno v jaké výši poskytuje město Ostrava podporu sportovním NO a také zjištěna výše poskytování finančních prostředků SZPOaJP a OOV na jejich rehabilitační pobyty za období 2005 – 2009.

4.1 Počátky města

Městem Ostrava protéká řeka Ostravice, která rozděluje město na moravskou slezskou část, podle řeky Ostravice bylo také pojmenováno město. Nejvýznamnějším objevem, který byl nalezen roku 1953 je Petřkovická neboli také Landecká venuše. Našli e zde i důkazy o tom, že pravěcí lovci používali na tomto území uhlí, které poté na povrch vycházelo jako palivo. Na vrchu Landeku vybudoval slovanský kmen v 8. století mnoho svých početných hradišť a ve 13. století tady král Přemysl Otakar II. Postavil kamenný hrad.

Mezi nejstarší Ostravské vsi patří dnešní Slezská Ostrava o níž je zmínka již v roce 1229, v této době se již začalo vyvíjet středověké město. Byl také nad soutokem Lučiny a Ostravice postaven Slezskoostravský hrad. Jako první statut byl v roce 1267 udělen dnešní Moravské Ostravě, jeho jádro tvořilo čtvyúhelníkové náměstí, dnes Masarykovo náměstí. Roku 1362 mu král Karel IV. Udělil právo konat 16 denní trh, čímž se zvýšila prestiž města. Moravská Ostrava se definitivně začlenila roku 1438 do hukvaldského panství.

Jedinou kamennou stavbou byl kostel sv. Václava spolu se zámek. Budova radnice na nynějším Masarykově náměstí je zaznamenána v roce 1539 a po několika rekonstrukcích současná podoba pochází z roku 1859. V 16. století došlo rozvoji řemeslné výroby jako bylo tkalcovství, krejčovství a významným se stalo rybníkářství, které bylo výnosové pro hospodářství. Roku 1533 město zakoupilo dnešní Mariánské hory a v roce 1555 Přívoz. Město tížily i různé požáry, morové epidemie při níž zemřela polovina obyvatel. Období třicetileté války patřilo město k nejvíce postiženým v české zemi.

Nález uhlí oživilo hospodářský život roku 1763 v údolí Burňa s jehož pravidelnou těžbou začal až majitel panství František Josef hrabě Wilczek v roce 1787. Částečně e zvýšení hospodářského rozvoje přispělo i připojení Haliče k monarchii a umožnilo obchod s dobyt看. Největší hospodářský rozvoj je zaznamenán v roce 1828 založením železáren

e Vítkovicích olomouckým arcibiskupem Rudolfem habsburským. Ve druhé polovině 9. století se stala Moravská Ostrava jedním z nejvýznamnějších průmyslových středisek rakousko – uherské monarchie, které bylo způsobeno napojením nádraží ve Svinově a Přívoze a vyvolal i příliv obyvatel. Společenský a kulturní život se soustřeďoval do dnešního Divadla J. Myrona, Německého domu, který byl zničen, Polského domu a také do dnešního Divadla A. Dvořáka. Nejvýznamnější církevní stavbou byla roku 1889 bazilika Božského Spasitele. Po vzniku ČSR si Ostrava díky železárnám a dolům zachovala významné hospodářské postavení a začala se pomalu přeměňovat na správní, společenské a kulturní centrum.

Velká Morava byla založena 1.1.1924, kde se sloučilo sedm moravských obcí v jeden celek (Moravská, Ostrava, Přívoz, Mariánské Hory, Vítkovice, Nová Ves, Zábřeh nad Odrou). Bylo ovlivněn stavební vývoj města, vyrostlo několik obchodních domů, bank, administrativně správních budov. Slavnostně byla také otevřena 28. října 1930 Nová radnice s kvadratickou 75 m vysokou prosklenou věží. Po mnichovské dohodě 1938 německé wehrmacht vstoupily do Moravské Ostravy a podnik Vítkovice a Severní dráha Ferdinandova se dostaly do správy římskoněmeckého koncernu a přeorientovaly se na válečnou výrobu. Před koncem války nálety anglo-amerických spojenců město vážně poškodily. Ostrava byla osvobozena 30. dubna 1945.

V průběhu padesátých let 20. století se Československo zaměřilo na rozvoj hornictví, ocelářství a dalších oborů těžkého průmyslu. Roku 1949 začala rozsáhlá stavba průmyslového komplexu Nová Huť v Ostravě – Kunčicích, to znamenalo příliv nových pracovních sil. V okrajových čtvrtích vyrostla mnoho nových sídlišť hlavně v Porubě, Zábřehu, Hrabivce, Buškovících a Dubině. Ostrava se stala i sídlem Vysoké školy báňské Ostravské univerzity. Kulturní a společenský život zajišťovala divadla a to zejména Divadlo Antonína Dvořáka, Divadlo Jiřího Myrona, Divadlo Petra Bezruče, Komorní scéna Aréna, ro děti Divadlo loutek a Janáčkova filharmonie Ostrava.

Politické s hospodářské změny nastaly po roce 1989, kdy se Ostrava stala statutárním městem v čele s primátorem, městskou radou a zastupitelstvem, které je voleno e svobodných a demokratických volbách. Těžba byla ukončena v jámě Odra v Přívoze roku 1944, ale Vítkovice vysoké pece zaměřeny na strojírenskou výrobu, tvoří do dneška výraznou městskou dominantu. Ocelářství se soustředilo do Nové Hutě. Rok 1997 městu přinesl povodně, označenou tehdy jako „tisíciletá voda“. Od roku 2000 je Ostrava sídlem Moravskoslezského kraje.¹³

¹³ <http://www.ostrava.cz/> (2010)

4.2 Současné město Ostrava

Ostrava je rozlohou třetím největším městem a třetím s největším počtem obyvatel České republiky. Nachází se 10 km od hranic s Polskem a 50 km od hranic se Slovenskem. Městem protékají řeky Odry, Ostravice, Opava a Lučina. Rozloha města je 214 km², má 23 městských obvodů a 314 467 obyvatel.

Z oblasti architektonického patří k nejvýznamnějším památkám kostel v. Václava, další významná je budova Ostravského muzea, bývalá městská radnice. Velmi populární je Nová Radnice s nejvyšší radní věží. Památková zóna je vyhlášena i části sídliště Poruba, kde se zachovaly stavby z dob rozmachu hornictví. Současnou stavbou je ojedinělá budova divadla loutek s třímetrovými plastikami pohádkových bytostí a multifunkční budova technologického parku v Pustkovci.

Ke shlédnutí je 37 galerií a nejstarší galerií je Galerie výtvarného umění v Domě umění. Historie města je zachycena ve výstavách Ostravského muzea, Hornického muzea OKD. Národní památkou je Důl Michala, zobrazující vývoj hornictví na Ostravsku. Exponáty si můžeme prohlédnout v Hasičském muzeu a Cicerovém kulturním centru. V městě se nachází 5 kin z nich jedno je Multikino Cinestar.

Pro děti město nabízí několik atrakcí. Na výstavišti Černá louka je možno shlédnout Sklep strašidel s bájnými postavami, mořské akvárium a Minium modely významných světových staveb. V Slezskoostravském hradu se pořádají nejrůznější akce, nádvoří je určeno na koncerty a divadelní představení. Můžeme tady vidět i expozice pohádkových bytostí, akvária sladkovodních ryb a muzeum středověkého práva útrpného. Divadlo loutek Ostrava hraje představení pro žáky mateřských a základních škol, někdy také středních škol. Tradicí jsou nedělní představení pro děti a dospělé.

V Ostravě se nachází mezinárodní letiště Mošnov, které je 25 km vzdáleno od centra. Důležité jsou i komunikační a dopravní uzly, jež jsou významné pro severní Moravu a Slezsko. Město má pět vlakových nádraží a městská hromadná doprava je zajišťována skoro 90 městských autobusových, trolejbusových a tramvajových linek. Je taky kolem 30 ubytování a slavná ulice Stodolní s více než 70 bary, restauracemi a kluby. Turisti a občané mají k dispozici Ostravský informační servis. Jako jediné město provozuje v celé ČR Integrovaný záchranný systém města u nichž je nositelem Centrum tísňového volání, kde jsou soustřeďovány všechny linky tísňového volání.

Za sportem se můžeme podívat do 205 sportovních hřišť, 5 stadiónů, 130 tělocvičen, 3 zimních stadionů, 5 koupališť, 11 krytých bazénů, 264 sportovních klubů a 15 jezdeckých klubů. Pro rekreační sportovce a profesionály je vymezen krytý bazén, zimní

letní stadion. Přírodní koupaliště nacházející se v Porubě s plochou 41 000 m² je největším ve střední Evropě a můžeme vyzkoušet 55m skluzavku, tobogány a skokanské můstky. Víceúčelová hala ČEZ ARÉNA slouží juniorským mistrovství v krasobruslení a soutěže v latinskoamerických a standardních tancích. Na městském stadionu ve Vítkovicích se tradičně koná mezinárodní atletický mítink Zlatá tretra v kategorii Super Grand Prix. V okolí jsou 3 golfové hřiště a také sportovní letiště. Rozsáhlé jsou sítě cyklotras a cyklostezek.

Značnou část území města tvoří lesy, parky a sídlištní zeleň. Za největší plochu se považují luhy v údolí Oderské nivy, kde se mnoho vyskytují ohrožené druhy rostlin a živočichů. V Ostravě roste 30 památných stromů a pyšní se třemi přírodními rezervacemi Rezavka, Turkov, Štěpán, dále čtyřmi přírodními památkami v Chráněné krajinné oblasti Poodří, vrch Landek a asi 130 významnými krajinnými prvky. Raritou jsou bludné balvany ze švédské žuly pocházející ze Skandinávie. Unikátem je zalesněná halda Ema jejíž vrchol je ve výšce 315 m nad mořem a obsahuje značné množství důlní hlušiny.¹⁴

4.3 Organizační struktura a organizace města

Postavení a působnost města vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Statutární město Ostrava je veřejnoprávní korporací a má postavení obce s rozšířenou působností, kterou vykonává pro města Klimkovice, Šenov, Vratimov a obce Čaviso, Dolní Lhota, Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom, které spolu s městem Ostrava tvoří jeden správní obvod.

V rámci přenesené působnosti statutární město Ostrava odpovídá za výkon státní správy v činnostech, jejichž rozsah je vymezen zvláštními zákony. Jedná se zejména o oblast zdravotnictví, školství, sociální péče, územního plánování, agendy stavebního úřadu, matričního úřadu, živnostenského úřadu, orgánu silničně-správního, vodohospodářského, ochrany životního prostředí a další.

Rozhodování ve věcech samostatné působnosti je výhradní věcí volených samosprávných orgánů města a městských obvodů. Rozhodování ve věcech přenesené působnosti při výkonu státní správy činí úředníci magistrátu a úřadů městských obvodů, kteří mají k rozhodování v oblasti své působnosti odbornou způsobilost ověřenou složením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.

¹⁴ <http://www.ostrava.cz/> (2010)

Řízení města je dvoustupňové, kde na prvním stupni řízení působí zastupitelstvo města, rada města, primátor, Magistrát města Ostravy a Městská policie Ostrava. Na druhém stupni, tedy na úrovni městských obvodů, působí zastupitelstva městských obvodů, rady městských obvodů, starostové a úřady městských obvodů. Nyní budou rozepsány jednotlivé orgány:

- 1) **Rada města** se zodpovídá zastupitelstvu města a do její působnosti patří zejména zabezpečování hospodaření města podle schváleného rozpočtu, plnění úkolů zakladatele nebo zřizovatele vůči právnickým osobám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem města, plnění funkce valné hromady u společností, v nichž je město jediným akcionářem nebo společníkem, zřizování komisí a řízení jejich činností, rozhodování o organizační struktuře magistrátu, zřizování jednotlivých odborů, jmenování vedoucích odborů, stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování peticí a stížností, vydávání nařízení města, uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce. Schůze rady města se konají pravidelně podle schválených termínů schůzí rady města. Jednání rady města jsou neveřejná.
- 2) **Primátor města** Ostravy zastupuje město navenek a stojí v čele města, má právo užívat primátorských insignií, které symbolizují legitimitu osoby zastávat danou funkci a vlastnit určitou hodnost, postavení, tyto insignie jsou nejčastěji v podobě vlajek, odznaků, pečetí, erbů a závěsného odznaku se státním znakem České republiky. Primátor svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva, schůze rad a v oblasti samostatné působnosti je odpovědný zastupitelstvu města Ostravy. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva dne 8. 11. 2006 byl primátorem zvolen Ing. Petr Kajnar.
- 3) **Magistrát města** tvoří primátor, náměstci primátora, tajemník magistrátu, zaměstnanci města zařazení do magistrátu města. Magistrát města je členěn na odbory, které zřídila pro jednotlivé úseky činnosti rada města. Postavení odboru mají i odborné útvary magistrátu města s jiným názvem než odbor. Funkci zaměstnavatele plní vůči všem zaměstnancům města, s výjimkou zaměstnanců městské policie, tajemník magistrátu. Tajemník magistrátu zajišťuje zejména řešení pracovněprávní problematiky a personálních otázek, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců a koordinuje činnost jednotlivých odborů. Odbory zajišťují prostřednictvím svých vedoucích odborů svěřené úkoly na úseku státní správy nebo samosprávy.

- 4) **Zastupitelstvo** města má 55 členů. Je voleno občany města na čtyřleté funkční období a do jeho působnosti patří zejména schvalování programu rozvoje města, hospodaření s majetkem města, schvalování rozhodujících majetkoprávních úkonů, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu města, vydávání obecně závazných vyhlášek, volba, zřizování a ustanovení orgánů města, zřizování městské policie a udělování čestných občanství a cen města. Zastupitelstvo města zasedá podle schváleného jednacího řádu, kde zasedání zastupitelstva města jsou veřejná. .

Město Ostrava zřizuje organizace, které se dělí na městské, jež jsou tvořeny příspěvkovými organizacemi, obchodní společnosti, obecně prospěšnými společnostmi a na ostatní úřady a instituce

Mezi **městské organizace** Ostrava zahrnujeme:

- 1) **Příspěvkové organizace**, kde úkoly zřizovatele plní rada města prostřednictvím odborů magistrátu v souladu s organizačním řádem, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu města. Mezi příspěvkové organizace řadíme Městskou nemocnici Ostrava, Domov pro seniory Sluníčko, Dům dětí a mládeže Ostrava, Divadlo Loutek, Ostravské muzeum a mnoho dalších.
- 2) **Obchodní společnosti jsou také zřizovány** statutárním městem Ostrava a úkoly zřizovatele také plní rada města prostřednictvím odborů magistrátu v souladu s organizačním řádem, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu města. Zahrnujeme zde Dopravní podnik Ostrava a.s., OZO Ostrava s.r.o. atd.
- 3) **Obecně prospěšné společnosti**, kde statutární město Ostrava je jediným zakladatelem obecně prospěšných společností, jejichž hlavním posláním je poskytovat veřejnosti obecně prospěšné služby. Obecně prospěšné společnosti jsou soukromým právním subjektem, který není podřízen svému zakladateli. Patří zde Renakorn, o.p.s., Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj, o.p.s.

Ostatní úřady a instituce do nichž řadíme *úřady* jako Český statistický úřad Ostrava, Úřad práce Ostrava dále *soudy* Okresní a Krajský soud v Ostravě, *vysoké školy* VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita, Vysoká škola podnikání a jako poslední *další instituce* Krajská hygienická stanice Ostrava, Národní památkový ústav Ostrava.¹⁵

¹⁵ <http://www.ostrava.cz/> (2010)

4.4 Financování sportovních neziskových organizací

Statutární město Ostrava podporuje sportovní a tělovýchovné neziskové organizace prostřednictvím účelových dotací. Největší část neziskových organizací tvoří občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, příspěvkové organizace a nadační fondy. Co se týče už dvou specifikovaných NO Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel a Ostravské organizace vozíčkářů jsou sice dotovány ze statutárního města jako celku, ale nejčastěji získávají podporu z městských obvodů. Statutární město jako celek totiž disponuje s větším objemem peněz a tím také obvykle o dotaci město žádají větší nebo spíše významnější sportovní organizace, ale město část svých peněz rozděluje také do městských obvodů, aby mohly podporovat aktivity v rámci svého území. Je to takhle rozděleno proto, protože obvody mají lepší přehled o subjektech, které jsou v místním dosahu, jedná se zejména o menší organizace, v tomto případě o SZPOaJP a OOV, tím také statutární město Ostrava dává městským obvodům určitou dávku suverenity a pravomoci rozhodnout si o záležitostech týkajících se jejich obvodu. V podstatě každý subjekt má právo si zažádat o dotaci jak u města, tak i u obvodu, ale je také pravda, že podání přihlášky v oblasti dotací a plnění podmínek, případně uzavření smlouvy s městem bývá náročnější.

Tab. 4. 1 Finanční podpora sportu a tělovýchovy městem za roky 2005 – 2009 (v Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Dotace	17 151 000 K	18 363 000	16 226 500	18 646 200	18 449 600

Zdroj : interní dokumenty Statutárního města Ostrava, vlastní zpracování

Tab. 4. 1 zobrazuje v jaké výši byly poskytnuty dotace v oblasti tělovýchovy a sportu Statutárním městem Ostrava. **V roce 2005** bylo poskytnuto neziskovým organizacím dotace ve výši 17 151 tis. Kč. Z toho např. byla poskytnuta dotace těmto organizacím:

- Tělocvičná jednota Sokol Ostrava 112 000 Kč
- Český svaz hokejbalu 70 000 Kč
- Junák – svaz skautů a skautek ČR, okres Ostrava – město 70 000 Kč
- Sportovně-kynologický klub Ostrava–Třebovice 600 000 Kč
- Občanské sdružení Lanové centrum PROUD 200 000 Kč
- Ostravská tělovýchovná unie 327 000 Kč

Rok 2006 byl pro poskytování dotací vyšší, bylo poskytnuto 18 363 000 Kč. Na účelové dotace v oblasti tělovýchovy a sportu pro akce a aktivity pro neregistrovanou mládež byla dodána částka 1 775 tis. Kč., na podporu celoroční činnosti sportovních subjektů ve prospěch dětí ve věku 6 - 18 let poskytlo Statutární město Ostrava dotaci ve výši

10 043 tis. Kč, na podporu výchovy talentované sportovní mládeže 2 630 tis. Kč., na rekonstrukce sportovišť a kluboven 3 915 Kč. Rekonstrukce jsou v tomto případě neinvestiční dotace, v podstatě jsou určeny na provoz klubu.

Nejslabším rokem pro poskytování dotací v oblasti sportu a tělovýchovy za posledních pět let byl **rok 2007**, kdy dotace činila 16 226 500 Kč. Nejvyšší částky dotací byly poskytnuty těmto organizacím:

- Sportovní basketbalová škola Ostrava 698 500 Kč
- Gymnastický klub Vítkovice 619 000 Kč
- Basketbalový klub NH Ostrava 470 000 Kč
- Tělovýchovná jednota Sokol Stará Bělá 469 000 Kč
- Tělovýchovná jednota Mariánské Hory 340 500 Kč
- Klub plaveckých sportů Ostrava 313 500 Kč

Naopak nejvýše poskytnuté dotace byly roku 2008 a to ve výši 18 646 200 Kč. Z toho byl podpořena např. Tělovýchovná jednota Mariánské Hory 250 200 Kč, Sportovní basketbalová škola Ostrava o.s. 408 400 Kč, Dělnická tělocvičná jednota Polanka nad Odrou 239 000 Kč, Ostravská tělovýchovná unie 200 000 Kč, Moravskoslezský gymnastický svaz 200 000 Kč, FBC OSTRAVA o.s. 796 600 Kč.

Loňský rok 2009 oproti předchozímu byl také docela vysoký v oblasti poskytování dotací ve výši 18 449 600 Kč. Dotaci dostali třeba Tělovýchovná jednota Mittal Ostrava 1 028 480 Kč, Tělocvičná jednota Sokol Poruba 553 920 Kč, Tělovýchovná jednota Sokol Hrabůvka 245 100 Kč, Tělovýchovná jednota Baník Ostrava OKD 521 160 Kč, Tělovýchovná jednota Slovan Ostrava 202 680 Kč, Tělovýchovná jednota UNIE HLUBINA 121 300 Kč.

Tab. 4. 2 Finanční podpora rehabilitačních pobytů za roky 2005 – 2009 (v Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
SZPOaJP	20 000	15 000	-	-	120 000
OOV	90 000	117 500	165 000	165 000	161 500

Zdroj : vlastní zpracování

Tab. 4. 2 ukazuje jaká výše finanční podpory byla poskytnuta na rehabilitační a ozdravné pobyty, v částkách uvedených v tabulce není jen finanční podpora Statutárního města Ostrava, ale také od obvodů a okolních měst. Tabulka byla vytvořena i proto, protože Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel a Ostravská organizace vozíčkářů nejsou zařazeny do oblasti sportu, ale granty jsou přerozdělovány v oblasti školství.

V podstatě to není problém, protože sport i školství je dotováno ze společného rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel dostalo v roce 2005 grant na rehabilitačně – rekondiční pobyty od Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih 10 000 Kč a od městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz 10 000 Kč. Poté v roce 2006 tato organizace obdržela grant od městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz 15 000 Kč. Rok 2007 byl pro sdružení slabší, protože se nekonal žádný pobyt a tím pádem taky nedostali grant, v roce 2008 také neobdrželi grant, ale pobyt se konal. V roce 2009 dostali největší grant a to 120 000 Kč od statutárního města Ostrava, kdy za celých sledovaných pět let obdrželi jen v tom roce dotaci od města jako celku. Sdružení nedostává moc velké granty na pobyty, ale zato má největší příjem od sponzorských dárců.

Ostravská organizace vozíčkářů dostává zejména finanční podporu od měst a městských obvodů, ale zase naopak nedostává tolik sponzorských darů jako předchozí organizace. V roce 2005 byly podpořeny ozdravné pobyty částkou 90 000 Kč a to statutárním městem Ostrava, městským obvodem Ostrava – Jih, Městským obvodem Moravská Ostrava a Přívoz, statutárním městem Frýdek – Místek a obcí Bolatice. Ve výši 117 500 Kč byly dotovány pobyty v roce 2006 a to od statutárního města Ostrava, městský obvod Ostrava – Jih, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, městský obvod Petřkovice, statutární město Frýdek – Místek, obec Otice, Obec Ludgeřovice, statutární město Havířov a město Nový Jičín. Největší částku pro rok 2007 dostali ve výši 165 000 Kč, zejména od statutárního města Ostrava, Moravskoslezského kraje, městského obvodu Ostrava – Jih, městského obvodu Ostrava – Poruba, městského obvodu Petřkovice, statutárního města Frýdek – Místek, obce Bolatice, obce Otice, obce Ludgeřovice a města Nový Jičín. Stejnou výši dostali i v roce 2008, kdy grant činil opět 165 000 Kč, příspěvky byly od statutárního města Ostrava, městského obvodu Ostrava – Jih, městského obvodu Ostrava – Poruba, městského obvodu Petřkovice, statutárního města Frýdek – Místek, obce Bolatice, obce Otice, obce Ludgeřovice, Slavkov, městského obvodu Vítkove, městského obvodu Slezská Ostrava, Moravská Ostrava, Přívoz, Mariánské Hory, Hulváky a města Vratimov. Stejně tak dostali v roce 2009 částku 165 000 Kč a to od statutárního města Ostrava, městské obvodu Ostrava Jih, Ostrava – Poruba, Vítkovice, Slezská Ostrava, Moravská Ostrava a Přívoz, Mariánské Hory a Hulváky, města Vratimov, Otice, Ludgeřovice, Slavkov, Markvartovice a obec Bolatice.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na rehabilitačně – rekondiční pobyty, jejich financování, využití těchto financí a na aktivity prováděné v těchto pobytech.

První kapitola obsahuje základní teorii o neziskových organizacích. Rozepsán byl vývoj neziskového sektoru a dále byly popsány neziskové organizace a jejich členění podle kritérií, těchto kritérií je šest, kritérium globálního charakteru, kritérium zakladatele, právní formy, financování, předmětu činnosti a kritérium zdroje příjmů a způsobu kontroly. Jedním z kritérií je členění podle předmětu činnosti, kde je zahrnut i sport a jelikož vybrané neziskové organizace se pohybují v oblasti sportu byl definován tento pojem spolu s jeho vývojem. Sport v podstatě spolu s tělesnou výchovou a tělocvičnou neboli také pohybovou rekreací tvoří tělesnou kulturu, která byla také popsána. Jako poslední podkapitolu tvoří financování tělesné kultury, kde je nejdříve vyjmenováno z jakých zdrojů jsou financovány subjekty tělesné kultury a pak jednotlivě některé zdroje popsány a to zejména financování ze státního rozpočtu, krajů, obcí, Sazka a.s., sponzoring.

Další kapitola se zabývá nejdříve charakteristice neziskové organizace Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel, kde jsou uvedeny základní údaje o sdružení, rozepsáni jsou i členové organizace, kteří se dělí do několika skupin, první skupinu tvoří lidé s lehčím postižením, druhou osoby pohybující se pomocí francouzských holí a pomocí různých ortopedických pomůcek, třetí skupinou jsou vozíčkáři a poslední skupinou jsou lidé u kterých se postižení vyvíjí postupně. Rozepsány jsou i aktivity organizace a podrobně je zaměřeno na rehabilitačně rekondiční pobyty. Popsána je organizační struktura, která je tvořena členským shromážděním, výkonným výborem, pokladníkem a revizní komisí. Dále jsou rozebrány ekonomické zdroje sdružení jako daňové zvýhodnění vlastní činnosti, dárcovství, zahraniční dárci, daňové zvýhodnění dárců, sponzorství, veřejné rozpočty, loterie a členské příspěvky. V podkapitole celkové hospodaření neziskové organizace jsou analyzovány celkové příjmy, výdaje organizace a příjmy, výdaje použité jen na rehabilitačně-rekondiční pobyty za posledních pět let. Následující podkapitola je věnována druhé neziskové Ostravské organizaci vozíčkářů, jenž slouží ke srovnání první neziskové organizace SZPOaJP. Je zde stručná charakteristika organizace a samozřejmě jsou podrobněji rozepsány aktivity prováděné na ozdravných pobytech. Provedena je u této organizace analýza příjmů a výdajů na ozdravné pobyty také opět za posledních pět let. Jelikož v této kapitole jsou zjištěny oba určené cíle, nyní je provedeno jeho celkové shrnutí.

Tak tedy **prvním cílem** v bakalářské práci bylo zjistit jak nezisková organizace využívá poskytnuté finance na pobyty pro tělesně postižené občany. **Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel** má největší příjem k pořádání rehabilitačně – rekondičních pobytů zejména od různých sponzorských dárců, také dostává granty od ÚMOB Ostrava – Jih a MOB MOaP a i účastníci musí zaplatit nějakou částku, ale díky hlavně sponzorům a grantům je tato částka pro tyto osoby přijatelná a činí přibližně 1 500 Kč. Veškeré přijaté finance organizátoři nejdříve použijí na ubytování, stravu a dopravu, které také tvoří i největší výdajové položky. Poté se snaží zajistit masáže, různé terapie, přednášky a samozřejmě pro zpestření pobytu je uspořádán i nějaký ten výlet do blízkého okolí pobytu. Z podkapitoly 3. 3, kde jsou pobyty za posledních pět let analyzovány, bylo zjištěno , že organizace plně využívá poskytnuté finance a snaží se účastníkům zajistit dostatečnou péči, pohodlí a také zajistit také nějaké nové zážitky. Díky skoro každoročním pobytům, kromě roku 2007, kdy se nekonal žádný pobyt a roku 2008, kdy hospodaření v oblasti pobytů bylo přebytkové, se organizace v ostatních letech nacházela v deficitu, ale to vždy bylo pokryto přebytkem z minulých let. Ke srovnání využívání poskytnutých financí na pobyty byla vybrána OOV. **Ostravská organizace vozíčkářů** oproti SZPOaJP dostává největší finanční podporu na pobyty od různých měst a také obcí, dále i v této organizaci musí účastníci zaplatit nějakou finanční částku a to přibližně 1 200 Kč. Lidé organizující pobyty, jako i u předchozí organizace, nejdříve zajistí ubytování, stravu a dopravu, jež tvoří největší výdajovou položku, zajišťují i masáže, terapie, přednášky a výlety. Bylo zjištěno z podkapitoly 3. 5, kde jsou i jednotlivé pobyty rozepsány za jednotlivá léta, že i tato organizace plně a účelně využívá poskytnuté finance. Organizace se tedy každým rokem, kromě roku 2005, nacházela v přebytku, ale jak deficit tak přebytek byl nepatrný.

V druhém cíli mělo být vypátráno jakou činnost provádějí účastníci na pobytech. U **SZPOaJP** bylo zjištěno, že rehabilitace jsou rozčleněny na dopolední a odpolední činnosti. Dopolední činnosti jsou zejména přednášky např. psychologa, sociálního pracovníka a přednášky s praktickou ukázkou, kde například probíhá kontakt se psem. Odpoledne je většinou věnováno různým cvičením, sportem jako kuželky, lukostřelba a mnoho dalších. Podkapitola 3.1, kde je také podrobně rozepsána činnosti prováděna na pobytech, mi umožnila zjistit, že účastníci jsou na pobytech plně vytíženi, pořád jsou v kontaktu s lidmi a neustále něco pořádají, jak sportovní hry, tak různá cvičení a také získají nové zkušenosti a poznatky. Toto sdružení prostřednictvím pobytů umožňuje postiženým lidem aspoň na pár dní psychické a fyzické uvolnění a tím jim také dávají více energie do života. Opět

ke srovnání druhého cíle byla použita **OOV**. I tato organizace člení činnosti na pobytech na dopolední a odpolední. V dopoledních také mají různé přednášky a v odpoledních hodinách provádějí různá dechová cvičení a sport jako hod diskem, stolní tenis a spoustu dalších zajímavých sportovních her. Rozepsáním podkapitoly 3. 4, se došlo k tomu, že i v této organizaci jsou postižení lidé na pobytech plně zaměstnáni, jen co si vyslechnou nějakou přednášku, už zase pořádají závod ve slalomu na vozíku. Díky těmto pobytům se postižení lidé dostanou do přírody, mezi lidi a tím jsou také o krůček blíž o začlenění do společnosti.

Poslední kapitola je věnována podpoře neziskových organizací v obci. Jako město, pro zjištění výše poskytovaných dotací je popsáno Statutární město Ostrava, protože již zmiňované organizace mají sídlo v Ostravě. Nejdříve je rozebrána historie města, potom vše co se ve městě nachází a dále organizační struktura tvořena zastupitelstvem, radou, primátorem, Magistrátem a Městskou policií, zaměřeno je i na organizace města, které se člení na městské organizace a na ostatní úřady a instituce. Poté následuje přehled finančních podpor za léta 2005 - 2009 města poskytovaných neziskovým organizacím v oblasti sportu a tělovýchovy viz. Tab 4. 1, kdy největší částku poskytlo město v roce 2008, která činila 18 646 200 Kč a naopak v roce 2007 byla suma nejmenší za posledních pět let 16 226 500 Kč. Protože SZPOaJP a OOV nejsou v oblasti poskytování finančních podpor řazeny do oblasti sportu, ale komise tyto finanční prostředky rozdává pod oblastí školství, je proveden rozbor finančních podpor na rehabilitační pobyty za roky 2005 – 2009 viz. Tab. 4.2, poskytované jak Statutárním městem Ostrava, jejími obvody, tak ostatními městy a obcemi.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

FRIČ, P.; GOULLI, R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1

HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978–80–248–1854-2.

HOBZA, V.; REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 8-86119-41-6

TŘOS, K. *Finanční a daňová problematika Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel*. 2003. 84 s.

Zdroje poskytnuté organizacemi a města

SZPO a JP: *Výroční zpráva a účetnictví SZPO a JP 2005*

SZPO a JP: *Výroční zpráva a účetnictví SZPO a JP 2006*

SZPO a JP: *Výroční zpráva a účetnictví SZPO a JP 2007*

SZPO a JP: *Výroční zpráva a účetnictví SZPO a JP 2008*

SZPO a JP: *Výroční zpráva a účetnictví SZPO a JP 2009*

OOV: *Účetnictví OOV 2005*

OOV: *Účetnictví OOV 2006*

OOV: *Účetnictví OOV 2007*

OOV: *Účetnictví OOV 2008*

OOV: *Účetnictví OOV 2009*

Statutární město Ostrava: *Dotace v oblasti sportu neziskovým organizacím 2005*

Statutární město Ostrava: *Dotace v oblasti sportu neziskovým organizacím 2006*

Statutární město Ostrava: *Dotace v oblasti sportu neziskovým organizacím 2007*

Statutární město Ostrava: *Dotace v oblasti sportu neziskovým organizacím 2008*

Statutární město Ostrava: *Dotace v oblasti sportu neziskovým organizacím 2009*

Internetové zdroje

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sport> (2009)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_sportov%C3%ADch_discipl%C3%ADn (2009)

<http://www.vozickari-ostrava.cz/> (2010)

<http://www.vozickari-ostrava.cz/zakladni/pagezakl.htm> (2010)

<http://www.vozickari-ostrava.cz/aktivita/pageakt.htm> (2010)

<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/ostava/o-meste/historie-mesta-ostavy> (2010)

<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/ostava/o-meste/vitejte-v-ostave> (2010)

<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/ostava/o-meste/organizace-a-institute> (2010)

Seznam zkratek

a.s.	akciová společnost
apod.	a tak podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
FO	fyzická osoba
Kč	korun českých
mil.	milión
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MOB MOaP	Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
NO	neziskové organizace
o.s.	občanské sdružení
OOV	Ostravská organizace vozíčkářů
OPS	Obecně prospěšná společnost
PC	počítač
PO	právnícká osoba
PSPH	Politické strany a politická hnutí
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírky
SZPOaJP	Sdružení zdravotně postižených občanů a jejich přátel
tab.	tabulka
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
ÚMOB	Úřad městského obvodu
viz.	vidíte zde

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména paragraf § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB – TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich výše).

V Ostravě dne 1. května 2010

.....

Lucie Burová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Březinská 1342, 735 41 Petřvald